LASI!

ATBALSTI!

IESAISTIES!

SATURA VADLĪNIJAS

Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasīšanas veicināšanas programmas **„Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2026”** grāmatu kolekcijas iepazīšanai

Šo izdevumu ir publicējusi Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB).

Dokuments ir pieejams arī internetā:
http://lnb.lv un https://mape.gov.lv

© Latvijas Nacionālā bibliotēka, 2026.

ISSN 2661-5851

Sastādītājas	Lāsma Badamšina, Lana Barižikova, Sarmīte Galsa, Emija Emīlija Grigorjeva, Ilze Marga, Ilze Ramba
Konsultante	Silvija Tretjakova
Redaktore	Inese Lāčauniece
Datorgrafikas noformējumu veidojusi	Alise Štrause
Ilustratore	Marita Maizīte

Izdevuma daļēja pārpublicēšana atļauta nekomerciālos nolūkos, pirms teksta fragmenta norādot tā izdevēju.

Atļauju pārpublicēt visu dokumentu var pieprasīt LNB Bērnu literatūras centrā
Mūkusalas ielā 3, Rīga, LV-1423.
Tālr.: +371 67716040
E-pasts: berni@lnb.lv

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2026" īstenošanai, kā arī integrēšanai mācību stundās, bibliotēku nodarbībās un ģimeņu brīvā laika lasīšanas aktivitātēs LNB Bērnu literatūras centrs piedāvā metodisko materiālu, kurā tuvāk aplūkotas kolekcijas grāmatas, piedāvāti paņēmieni lasīšanas dažādošanai.

LNB ar Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atbalstu sadarbībā ar partneriem turpina 2024. gadā sākto sabiedrības iesaistes kustību „Restarts lasīšanai" augstākā līmeņa lasītprasmes atbalstam. Kustību reprezentē īpaši izstrādāts animēts logotips, kurš atspoguļo cilvēka mijiedarbi, attiecības ar grāmatu un lasīšanu. Tā autori ir ilustratore Ella Mežule un ukraiņu animators Kirilo Novikovs (*Kyrylo Novikov*). Logotips pieejams saziņā ar lnb@lnb.lv, iesakām to izmantot pēc iespējas biežāk.

Aicinām ikvienu kļūt par lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" dalībnieku un atbalstīt sabiedrības iesaistes kustību „Restarts lasīšanai", veidojot ikdienas lasīšanas paradumus ģimenē un daloties ar iespaidiem par lasīto! Programma darbojas kopš 2001. gada un ir kļuvusi par uzticamu ceļvedi jaunākās literatūras iepazīšanā, veidojot pasaulē lielāko lasītāju kopienu latviešu valodā. Izvēlētās grāmatas atbilst bērnu un jauniešu interesēm un vajadzībām, uzrunā personiski un veido pozitīvu pamatu bērnu un jauniešu emocionālai sasaistei ar grāmatām. Programmas ietvaros bērniem un jauniešiem ir iespēja doties uz bibliotēkām saņemt lasīšanai grāmatas, patstāvīgi lasīt, kā arī apspriest un diskutēt par lasīto ar vienaudžiem.

Lasīšanas kultūra, prasme un paradumi ir pārbaudīts instruments attīstībai, ikviena mācību priekšmeta sekmīgai apguvei un informācijas pilnvērtīgai uztverei, spējai to analizēt un lietot. Lasīšana veicina radošumu, iztēli, teksta izpratni, uzlabo valodas prasmes. Tā bagātina spēju izteikties, vairo empātiju, dod pārliecību, rosina zinātkāri un modina mācīšanās prieku.

Pielāgojot programmu un nodrošinot pedagogiem iespēju efektīvāk to izmantot lasītprasmes attīstīšanai ikdienas darbā, ir sagatavots metodiskais materiāls un mācību līdzekļi (darba lapas), kuros izmantoti programmas 2026. gadā izvēlētie literatūras kolekcijas darbi. Atbalsts skolotājiem ir šo grāmatu pieejamība skolu, kuras pieteikušas savu dalību programmā, bibliotēkās.

Metodisko materiālu elektroniskais izdevums satur nodarbību aprakstus un darba lapas, aplūkoto grāmatu secība atbilst plakātam „Lasi un vērtē '26". Ir formulēti mācību mērķi, sniegta papildinformācija, piedāvātas dažādas spēles, radošās rakstīšanas un citi mākslinieciskās pašizpausmes uzdevumi, diskusiju temati, testi, jautājumi uzdevuma izpratnei. To viegli izmantot lasītprasmes attīstīšanai, veicinot dažādas caurviju prasmes.

2026. gada „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas" kolekcijā ir iekļautas 29 grāmatas, 13 no tām oriģinālliteratūras darbi un 16 tulkojumi – trīs no vācu, divi no zviedru un divi no angļu valodas, pa vienam darbam no spāņu, lietuviešu, ukraiņu, somu, norvēģu, slovēņu, flāmu, islandiešu un portugāļu valodas.

Grāmatas ir daudzveidīgas, un katrs lasītājs var atrast sev saistošu sižetu vai vizuālu vēstījumu. Var izbaudīt dzejas bagāto un skanīgo valodu, lasīt stāstus un fantāzijas romānus, pārdomāt aktuālas tēmas, priecāties par lieliskām ilustrācijām un novērtēt grāmatu dizainu.

Svarīgs publicitātes elements un grafiskais organizators ir programmas plakāts „Lasi un vērtē '26". Plakātus rekomendējam izvietot ne vien bibliotēkās, bet arī publiski plašāk pieejamās vietās – skolu gaiteņos, klasēs, ievietot kā banerus mājaslapās un citur. Tādam nolūkam publicitātes materiāli ir pieejami LNB mājaslapā www.lnb.lv.

„Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2026" informatīvais buklets ir adresēts visu vecumgrupu dalībniekiem. To var lietot kā vienotu izdevumu, bet var arī sagriezt trīs daļās. Pirmajā daļā sniegta informācija par programmu vispār un to, kā soli pa solim tajā iesaistīties, kā arī parādītas pieaugušajiem piedāvātās grāmatas, kuras piemērotas arī citām vecumgrupām, bet sekojošās divas daļas var noderēt bērniem un jauniešiem par grāmatzīmēm ar atgādinājumu, kuras grāmatas vēl jāizlasa.

Programmas noslēdzošais posms ir atsauksmju un sava vērtējuma par lasītajām grāmatām uzrakstīšana elektroniskajā novērtējuma anketā. Anketas piekļuves kodus un citu informāciju var atrast LNB mājaslapā www.lnb.lv. Pirms anketas aizpildīšanas vēlams īsi formulēt vai arī pārrunāt ar lasītājiem, kāda ir izvēlētās grāmatas galvenā doma un kā varētu raksturot kādu no galvenajām personām, piekodinot, ka nevajadzētu atstāstīt grāmatas saturu. Lai vērtējums būtu personisks un spētu ieinteresēt arī citus izlasīt konkrēto grāmatu, vēlams mudināt neizmantot tādus apzīmējumus kā, piemēram, „interesanta", „patika", „daudz notikumu". Lasītāju rakstītos grāmatu vērtējumus parasti izlasa arī autori, un tie viņus iedvesmo turpmākajam darbam. Veiksmīgāk formulētie vērtējumi tiek citēti Lielajos lasīšanas svētkos, kuri parasti notiek Latvijas Nacionālajā bibliotēkā nākamā gada martā. Savukārt katra lasītāju žūrija lasīšanas un vērtēšanas posmu noslēdz ar kopīgi rīkotiem svētkiem savā bibliotēkā vai skolā.

Ērika Bērziņa, Anna Vaivare
Mares lielais sapnis
Rīga: Liels un mazs, 2025.

Ērika Bērziņa (1977) ir dzejniece, redaktore, žurnāliste. Studējusi filoloģiju Latvijas Universitātē. Strādājusi par galveno redaktori žurnālos „Mans Mazais" un „Pūcīte". Organizējusi vairākus starpdisciplinārus kultūras pasākumus, iesaistās kultūras projektu īstenošanā. 2006. gadā iznācis dzejas krājums pieaugušajiem „Ziemeļu lapsa". 2020. gadā krājums bērniem „Mammas dzejoļi" (nominēts Latvijas Literatūras gada balvai 2021 un Jāņa Baltvilka balvai). 2023. gadā otrais dzejoļu krājums pieaugušajiem „Ardievas bohēmai".

Anna Vaivare (1987) ir mākslinieces un ilustratore. Studējusi arhitektūru un ilustrācijas mākslu, ilustrē bērnu grāmatas un zīmē komiksus, ir piedalījusies vairāku produktu dizaina veidošanā. Viņas darbi ir publicēti Latvijas komiksu žurnālā „Kuš!" (kopš 2011), kā arī Latvijas un ārvalstu digitālajos un drukātajos medijos. Par ilustrācijām Leona Brieža dzejoļu krājumam „Saputrotā putra" saņēmusi Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu bērnu literatūrā un grāmatu mākslā (2016), bet viņas ilustrētā bilžu grāmata „Zirgā" ieguvusi Latvijas grāmatu mākslas balvu „Zelta ābele" (2018).

Nodarbība MARES LIELĀS EMOCIJAS

MĒRĶIS – atpazīt emocijas, veicināt pašapziņu un izpratni par to, ka nav labu un sliktu emociju – katrai ir savs laiks un vieta.

MATERIĀLI: 1. darba lapa; darba lapu iespējams rādīt arī uz ekrāna vai atrast ilustrācijas grāmatā.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Koncentrējoties uz attēliem, ar nodarbības dalībniekiem pārrunā grāmatas saturu no emociju perspektīvas (attēli sakārtoti hronoloģiskā secībā).**
- **Pārrunā, kuri notikumi mēdz iepriecināt, kuri apbēdināt un kuri – baidīties.**
- **Katrs pastāsta, kādas emocijas izjūt šobrīd un kā to zina – piemēram, kāds nodarbības laikā nemitīgi dīdās, tāpēc ir satraucies vai nepacietīgs.**
- **Vecākie bērni klausās stāstu vēlreiz un iezīmē, kādas emocijas vēl Mare izjuta.**

PAREIZĀS ATBILDES

Pareizās atbildes: pirmās rindas tukšajā lodziņā domāts iezīmēt emociju, uz kuru atsaucas teksts 9. lpp. (prieks, sajūsma – Mare ar vecākiem dodas ciemos); trešās rindas tukšais lodziņš attiecināms uz 29.–39. lpp. tekstu. Var būt dažādi. Šajā teksta daļā Mare **ilgojas** pēc sava sapņa, **bauda** vasaru, **nepacietīgi** gaida brīnumu u.tml.

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Par ko Mare bija priecīga? No kā viņa baidījās? Kāpēc raudāja? Pēc kā mēs varam šīs emocijas atpazīt (smaids, asaras, savilktas lūpas)?
- Kāpēc Mares tētis negribēja kaķīti? Kādas emocijas viņš izjuta? Kāpēc viņš pārdomāja? Mare nedīca un neraudāja, bet turpināja cerēt. Kāpēc viņa tā darīja? Vai tu darītu tāpat?
- Kā es jūtos, kad raudu, priecājos vai baidos? Kur manā ķermenī dzīvo prieks, skumjas, bailes, uztraukums, miers? Ko es daru, kad esmu bēdīgs vai norūpējies? Kā es sevi mierinu?
- Ko es jūtu šobrīd? Kur šī emocija dzīvo?

SASALUŠĀS EMOCIJAS

Bērni brīvi pārvietojas pa telpu. Nodarbības vadītājs nosauc dažādas emocijas (prieks, greizsirdība, uztraukums, lepnums, bailes, dusmas), un bērni šajā emocijā „sastingst", attēlojot to sejā, pozā u.tml. Vecāki bērni var spēlēt divās komandās – viena komanda vienojas par emociju, ko rādīs, otra min, tad pretēji.

Nodarbība MARES VĒLMJU LABIRINTS

MĒRĶIS – attīstīt problēmu risināšanas prasmes, koncentrēšanās spējas, smalko motoriku, telpisko izjūtu un neatlaidību.

MATERIĀLI: 2 darba lapa, rakstāmpiederums.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Bērns ar rakstāmrīku (zīmuli) vai pirkstu mēģina aizvest Mari pie viņas lielā sapņa.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Par kādām lietām Mare sapņo?
- Ko viņa grib visvairāk? Vai viņa tic, ka tas piepildīsies? Pamato!
- Kas stāv ceļā Mares sapnim?
- Par ko sapņo tu? Ja tu būtu Mares vietā, vai tu izvēlētos to pašu?

MĒRĶIS – attīstīt radošumu, smalko motoriku, vizuālās prasmes un izpratni par svinīgiem vai svētku pasākumiem.

MATERIĀLI: 3. darba lapa, krāsainie zīmuļi.

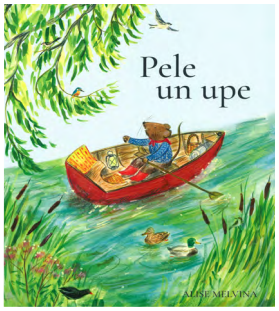
UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Izrunā, kam par godu Marei tika šūts tērps.**

➔ **Izdomā, kādu tērpu vēlētos sev, dodoties uz izlaidumu, un uzzīmē to.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Uz kurieni Mare dosies?
- Vai tas ir svinīgs vai ikdienišķs pasākums? Ar ko tie atšķiras?
- Kādos svinīgos pasākumos tu esi piedalījies?
- Kā tu domā, kāpēc cilvēki ģērbjas svinīgi?
- Kādas krāsas tu izvēlēsies? Kāpēc?
- Kāpēc tev patīk šis tērps? Uz kurieni vēl tajā varētu doties?

Alise Melvina
Pele un upe
Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2025.

Alise Melvina (1982) ir godalgota ilustratore un dizainere no Skotijas. Lai radītu ilustrācijas par Peles ceļojumu, viņa daudz uzturējusies brīvā dabā, vērojusi augus un dzīvniekus to dabiskajā vidē.

„Pele un upe" ir pirmā autores grāmata, kas tulkota latviešu valodā. Viņa ir grāmatas ilustrāciju un arī teksta autore, bet grāmatu sarakstījis Viljams Snovs. Tā ir turpinājums grāmatai „Mouse`s wood" (Peles mežs) (2022), kas nav tulkota latviešu valodā, bet ir ieguvusi zelta godalgu „Junior Design Award" kategorijā „Best Pre-school Book".

Uzzini vairāk par autori – https://alicemelvin.com/.

Grāmatu tulkojusi Jāņa Rozes apgāda izpilddirektore un Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas valdes priekšsēdētāja **Renāte Punka** (1965). 2025. gadā viņai piešķirts Latvijas Republikas Ministru kabineta Atzinības raksts par nozīmīgu ieguldījumu pasaules literatūras tulkošanā, Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas darbībā un Latvijas grāmatniecības attīstībā. 2024. gadā viņa saņēma Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu par britu autores Kiranas Milvudas Hārgreivas grāmatas „Džūlija un haizivs" tulkojumu. Grāmata bija iekļauta BJVŽ 2024. gada 11+ vecuma grupā un lasītāju vērtējumā ieguva 3. vietu.

Nodarbība KAS ATRODAS PELES LAIVĀ?

MĒRĶIS – attīstīt vizuālo uztveri, vērību un spēju koncentrēties uz detaļām, kā arī veicināt izpratni par grāmatas vizuālo saturu.

MATERIĀLI: 4. darba lapa, krāsaini zīmuļi.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Uzdevums veicams individuāli vai grupās, un to varēs izdarīt arī tie, kuri grāmatu nav lasījuši;**
- **Izdalīt darba lapas un izskaidrot uzdevumus:**

  1) Aplūko laivas saturu! Zemāk apvelc to lietu attēlus, kas redzami laivā;
  2) Cik lietu tu saskatīji? Uzraksti skaitli! (dotajā vietā lapas apakšā).

- **Pēc uzdevuma veikšanas pārbaudīt pareizās atbildes (sk. zemāk – Pareizās atbildes). Pārrunājot atbildes, var izmantot jautājumus uzdevuma izpratnei (sk. zemāk – Jautājumi uzdevuma izpratnei).**

PAREIZĀS ATBILDES

Cik lietu tu saskatīji?
Uzraksti skaitli!

10

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kā tev veicās ar laivā esošo lietu atpazīšanu?
- Nosauc lietas, kuras tu pamanīji laivā?
- Nosauc lietas, kuras tu nepamanīji, bet tās bija laivā?
- Nosauc lietas, kuras tu kļūdaini apvilki?
- Tavuprāt, cik daudz lietu ir vajadzīgas, lai dotos vienas dienas laivu braucienā?
- Līdz cik tu māki skaitīt? Kā tev veicās ar laivā esošo lietu saskaitīšanu?
- Cik lietu tev izdevās/neizdevās pamanīt?
- Tavuprāt, bez kurām 3 lietām noteikti nevar iztikt nevienā laivu braucienā? Pamato atbildi!
- Ja tu dotos izbraucienā ar laivu, kuras trīs lietas tu noteikti ņemtu līdzi? Kāpēc?
- Bez kurām 3 lietām, tu varētu iztikt vienas dienas laivu braucienā? Pamato atbildi!
- Nosauc lietu, kura nebija norādīta grāmatas ilustrācijās, bet kuru vajadzētu iekļaut izbraucienā ar laivu? (Iespējamās atbildes: glābšanas veste, glābšanas riņķis vai glābšanas pakavs ar auklu)
- Ko dara ar airiem/enkuru/virvi/vējlukturi/u.c.? Kādā situācijā šis priekšmets var noderēt?

- Piedzīvot laivu braucienu. Piemēram, izbrauc laivu braucienā pa Rīgas kanālu un Daugavu vai izvēlēties kādu citu kuģīti, kas kursē no Rīgas 11. novembra krastmalas pa Daugavu dažādos maršrutos pierīgā vai Jūrmalā, vai izvēlies kādu citu laivu braucienu kādā citā pilsētā.
  Pēc izbrauciena ar laivu izveido sava piedzīvotā brauciena maršruta karti, kurā ar dažādiem makslinieciskiem līdzekļiem atspoguļo laivu braucienā redzēto un piedzīvoto.
- Radīt fantāziju upes ceļojuma karti uz liela/gara papīra (piemēram, gara papīrruļļa vai tapetes). Tapetei pa vidu uzzīmē upi, bet uz upes un upes krastos pašu radītu pasauli – dzīvniekus, putnus, augus un kokus, cilvēkus, laivas, dažādas mājas un citus objektus, piestātnes un jebko citu, ko vari iztēloties. Var zīmēt, līmēt aplikācijas, uzlīmēt augu herbāriju vai izdomāt ko citu oriģinālu. Iedvesmai var apskatīties grāmatas „Pele un upe" sākuma lapās uzzīmēto Peles laivu brauciena karti.
  Pēc kartes radīšanas var iejusties stāstnieka lomā un izdomāt stāstu, kas balstītos uz pašizveidotās kartes vidi. Pēc tam šo stāstu pastāstīt citiem. Var izveidot stāstu stāstīšanas pasākumu ar balsošanu un mazām balvām Top-3 uzvarētājiem klausītāju balsojumā.

Nodarbība MĀJA UZ ŪDENS

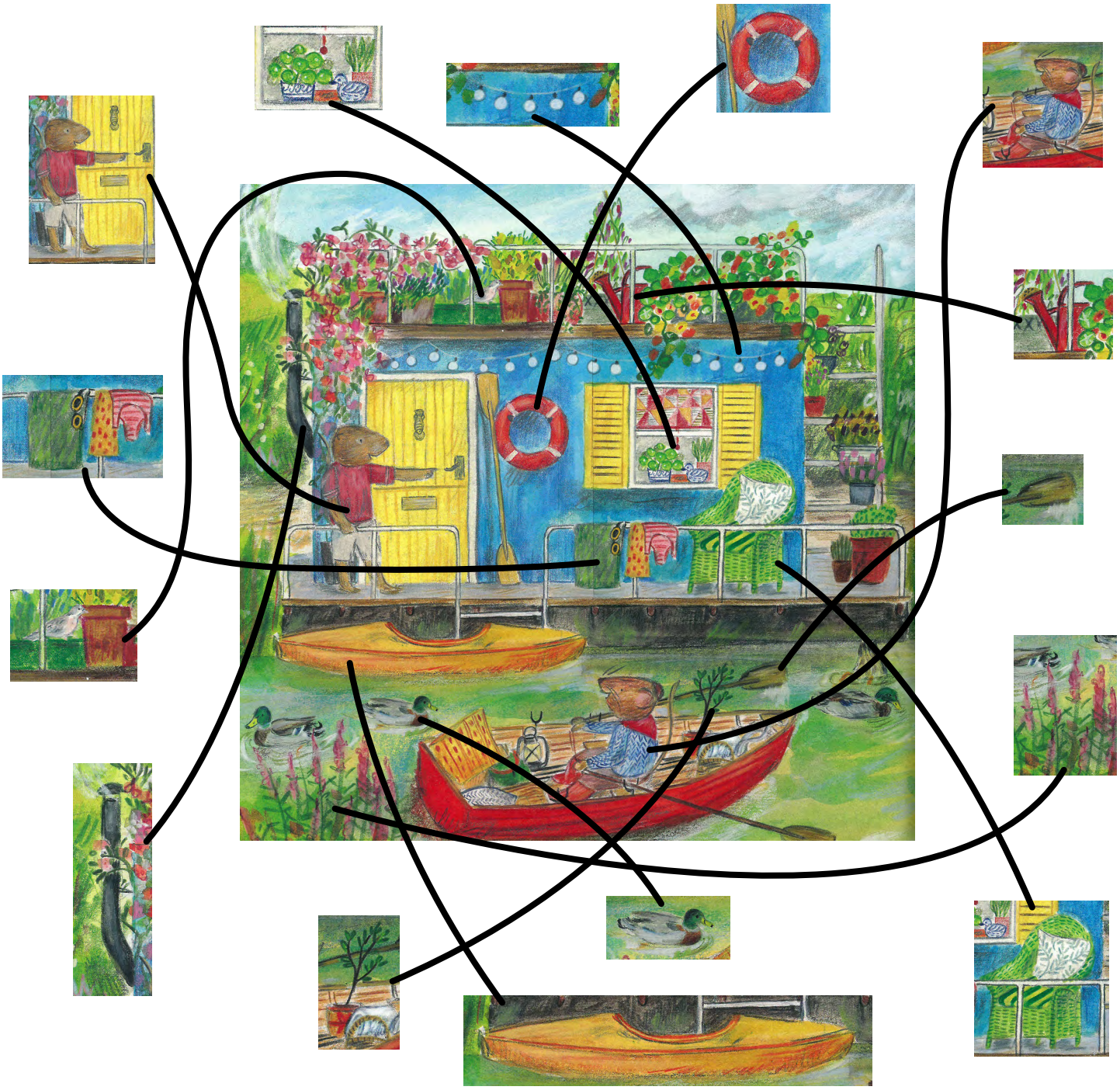
MĒRĶIS – attīstīt vizuālo uztveri, vērību un spēju koncentrēties uz detaļām, kā arī veicināt izpratni par grāmatas vizuālo saturu.

MATERIĀLI: 5. darba lapa, flomāsteri vai krītiņi.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Uzdevums veicams individuāli vai grupās, un to varēs izdarīt arī tie, kuri grāmatu nav lasījuši;**
- **Izdalīt darba lapas un izskaidrot uzdevumu – velkot līniju, savieno katru attēla fragmentu ar tā atrašanās vietu ilustrācijā;**
- **Pēc uzdevuma veikšanas pārbaudīt pareizās atbildes (sk. zemāk – Pareizās atbildes). Pārrunājot atbildes, var izmantot jautājumus uzdevuma izpratnei (sk. zemāk – Jautājumi uzdevuma izpratnei).**

PAREIZĀS ATBILDES

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kā tev veicās ar uzdevuma izpildi?
- Kas bija attēlots uzdevuma ilustrācijā?
- Vai tu esi braucis ar laivu pa upi? Kādas ir tavas atmiņas par braucienu?
- Kas ir peldlīdzeklis? Vai laiva ir peldlīdzeklis? Kurus peldlīdzekļus tu vari nosaukt?
- Vai tu gribētu, lai tev vai tavai ģimenei piederētu laiva vai māja uz ūdens? Pamato atbildi!
- Kādas ir peldošas mājas priekšrocības/trūkumi? Nosauc tās!
- Kam ir domāts glābšanas riņķis?
- Nosauc, kurus dzīvniekus/priekšmetus tu atpazini grāmatas ilustrācijā?
- Kur tu vēlētos doties izbraucienā ar laivu?
- Kam ir jābūt laivā, lai ar to dotos vienas dienas izbraucienā?
- Kāda izskatītos tava laiva? Kas tajā atrastos?

- Kāda izskatītos tava māja uz ūdens? Kas tajā atrastos?
- Kam ir jābūt peldošajā mājā, lai tajā varētu dzīvot?
- Ko var redzēt, kad dodas izbraucienā ar laivu?
- Kurus dzīvniekus/augus/objektus var redzēt, kad dodas izbraucienā ar laivu?
- Kas jādara, lai uz ūdens laivā justos droši?
- Ko darīt, lai uz ūdens saglabātu siltumu un sausumu?
- Ko darīt, lai uz ūdens nejustu izsalkumu?

- Noskaties kādu sēriju dokumentālajam raidījumam „Pa straumei", kurā trīs jaunieši – Helēna, Elīna un Roberts – devās aizraujošā ceļojumā iepazīt Latvijas upes – upju stāstus, to krastus, cilvēkus, vietas, dabu un vēsturi. Kopā ar draugiem izbraucienos devās arī sunene Urga. Skaties raidījuma sērijas REplay.lv – https://replay.lsm.lv/lv/skaties/raidijums/273/pa-straumei;
- Izmantojot kādu no mākslinieciskās izpausmes tehnikām vai jauktu tehniku, radi savu rotaļu peldošo māju ar laivas piestātni un laivu (piemēram, uz liela bieza papīra vai kartona, izmantojot aplikācijas tehniku un/vai plastilīnu)!

Lorenss Šimels, Huans Kamilo Majorga
Kā man veicas!
Rīga: Liels un mazs, 2025.

Lorenss Šimels (1971) ir amerikāņu izcelsmes spāņu rakstnieks, kurš raksta gan spāņu, gan angļu valodā un ir publicējis vairāk nekā 130 grāmatu dažādos žanros. Viņš ir arī ražīgs literārais tulkotājs. Viņa bilžu grāmatas ir ieguvušas „Crystal Kite" balvu, kuru pasniedz Bērnu grāmatu rakstnieku un ilustratoru biedrība (*Society of Children's Book Writers and Illustrators*). Viņa grāmatas trīs reizes iekļautas IBBY izcilāko grāmatu sarakstā bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām un Starptautiskās Jaunatnes bibliotēkas Minhenē sastādītajā prestižajā bērnu literatūras katalogā „The White Ravens".

Huans Kamilo Majorga (1988) ir kolumbiešu grafiskais dizainers un ilustrators. Studiju laikā attīstījās viņa interese par bērnu grāmatu ilustrāciju. Pašlaik viņš dzīvo Bogotā. Viņa ilustrācijas ir publicētas Kolumbijā, Latīņamerikā un Eiropā.

Elīna Brasliņa (1988) ir pazīstama māksliniece, grāmatu ilustratore un bilžu grāmatu autore, Starptautiskās Jāņa Baltvilka balvas un nacionālās grāmatu mākslas balvas „Zelta Ābele" laureāte, kas guvusi arī plašus starptautiskus panākumus. Grāmatas ar Elīnas ilustrācijām lasāmas vairāk nekā 50 valodās visā pasaulē. Elīna ir arī tulkotāja, kas studējusi franču filoloģiju Latvijas Universitātē un Francijā.

Nodarbība KĀ HOSĒ VEICAS!

MĒRĶIS – sekmēt izpratni par lasīto tekstu, veicināt empātiju.

MATERIĀLI: 6. darba lapa, šķēres, līme.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Izdalīt nodarbības dalībniekiem darba lapas un kopīgi pārrunāt uzdevumu.**
- **Aicināt bērnus izgriezt apgalvojumus par galvenā varoņa brāli Hosē.**
- **Paskaidrot, ka izgrieztie apgalvojumi jāpielīmē pie atbilstošās ilustrācijas.**
- **Pēc uzdevuma izpildīšanas pārrunāt pareizās atbildes.**

PAREIZĀS ATBILDES

HOSĒ VAR LASĪT TUMSĀ

HOSĒ IR SUNS

HOSĒ IR LABS STĀSTNIEKS

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Vai visi cilvēki ir vienādi?
- Kā būtu, ja visi cilvēki uz pasaules būtu vienādi?
- Vai ir kas tāds, ko māki tu, bet neprot tavs draugs (vai otrādi)?
- Ar ko ir paveicies Hosē brālim?
- Ar ko ir paveicies tev?

Aicināt bērnus uzzīmēt to, ar ko viņiem ir paveicies. Izveidot bērnu ilustrāciju izstādi.

Nodarbība MANS VĀRDS BRAILA RAKSTĀ

MĒRĶIS – veicināt empātiju, attīstīt loģisko domāšanu, spēju atrast likumsakarības.

MATERIĀLI: 7. darba lapa, plastilīns vai zīmulis.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Parādīt bērniem grāmatas „Kā man veicas!" atvērumu, kur ir teksts Braila rakstā.**

➔ **Pastāstīt, kas ir Braila raksts:**

Braila raksts ir rakstības metode, kuru izmanto, lai neredzīgi un vājredzīgi cilvēki varētu lasīt un rakstīt. Tekstu lasa, taustot izciļņus grāmatas lappusē. Braila rakstu ieviesis francūzis Luijs Brails 1821. gadā. Viņš bija kurpnieka dēls, kurš triju gadu vecumā zaudēja redzi acu iekaisuma dēļ pēc tam, kad tēva darbnīcā netīšām sev iedūra ar īlenu. Drīzumā iekaisums skāra arī Luija otru aci, padarot viņu neredzīgu. 15 gadu vecumā viņš radīja Braila rakstu, iedvesmojoties no karavīra Šarla Barbjē, kurš viņam parādīja rakstu, ko tā laika karavīri izmantoja, lai lasītu ziņojumus tumsā („nakts raksts"). Luijs izveidoja savu rakstu, samazinot rakstu zīmju skaitu līdz sešām un palielinot to izmēru.

➔ **Izdalīt darba lapas un aicināt nodarbības dalībniekus iepazīties ar Braila raksta latviešu alfabētu. Paskaidrot, ka bērniem uz līnijām jāuzraksta savs vārds un, pielīmējot plastilīnu attiecīgajos aplīšos, jāizveido savs vārds Braila rakstā.**

➔ **Ja nav pieejams plastilīns, var izmantot krāsainos zīmuļus, iekrāsojot attiecīgos aplīšus.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Ja tu aizvērtu acis, kā tu zinātu, ka tuvumā ir putns vai brauc automašīna?
- Vai esi kādreiz mēģinājis kaut ko atrast tumšā istabā? Ko darīja tavas rokas, lai palīdzētu to atrast?
- Ja tu aizvērtu acis, kura ķermeņa daļa, tavuprāt, varētu tev palīdzēt lasīt grāmatu? Kā tu varētu sajust burtus un vārdus?
- Vai esi kaut kur redzējis Braila rakstu savā ikdienā?
- Ja tavā grupiņā vai klasē būtu bērns, kurš lasītu Braila rakstā, ko jūs varētu darīt, lai viņam būtu vieglāk pārvietoties telpā?
- Ar kādu vēl maņu mēs varam iepazīt grāmatas? Kas, Tavuprāt, ir audiogrāmatas?

Kopīgi aiziet uz tuvāko bibliotēku, kur ir grāmatas Brailā rakstā, un apskatīt tās.

MĒRĶIS – veicināt empātiju.

MATERIĀLI: 8. darba lapa.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Atgādināt nodarbības dalībniekiem par grāmatas varoņa Hosē suni, kas ir suns pavadonis:**

„Hosē gan veicas. Viņš bez prasīšanas dabūja suni, ļoti mīļu labradoru, vārdā Roko. Hosē arī man ļauj rūpēties par Roko, taču tas nav tas pats. Roko ir viņa suns, un viņi abi vienmēr ir kopā. Es nevaru Roko vest pastaigā uz parku vai mest viņam bumbiņu – kā darītu ar savu mājdzīvnieku".

➔ **Paskaidrot bērniem, kas ir suns pavadonis: Suns pavadonis tiek sagatavots neredzīgiem/vājredzīgiem cilvēkiem. Suns pavadonis palīdz cilvēkam orientēties maršrutā, brīdinot par šķēršļiem. Suns palīdz atrast krustojumu, gājēju pāreju, ieejas un izejas durvis, trepes, liftu, pieturu, brīvu vietu u.c. Šie suņi bieži strādā ar speciālu iemauktu aprīkojumu.**

➔ **Iedot katram bērnam krāsaino atbilžu norāžu komplektu (Jā/Nē).**

➔ **Ļaut izvilkt kādam bērnam no grupas apgalvojuma kartīti un nolasīt to skaļi. Aicināt bērnus pacelt atbilstošās krāsas norādi, ko vajadzētu un ko nedrīkstētu darīt, kad viņi satiek cilvēku ar suni pavadoni.**

➔ **Pārrunāt atbildes.**

PAREIZĀS ATBILDES

Apgalvojums	Atbilde	Skaidrojums
Runāt ar cilvēku, nevis suni pavadoni	Jā	Vienmēr ir jāuzrunā cilvēks.
Pajautāt pirms sniegt palīdzību	Jā	Ja izskatās, ka cilvēkam nepieciešama palīdzība, vispirms pajautā. Neķer suni aiz pavadas vai cilvēku aiz rokas.
Dot cilvēkam un viņa sunim pavadonim vietu	Jā	Dod cilvēkam un viņa sunim pavadonim pietiekami daudz vietas, lai pārvietotos. Nestāvi viņiem ceļā.
Turēt savu suni aiz pavadas, kad blakus ir suns pavadonis	Jā	Kaut arī suņi pavadoņi ir trenēti, lai ignorētu citus dzīvniekus, nepieskatīti suņi var traucēt suņa pavadoņa darbu.
Glaudīt suni pavadoni bez atļaujas	Nē	Pieskaršanās sunim pavadonim var novērst tā uzmanību no darba, kas var izraisīt cilvēka savainošanos (piemēram, ieejot satiksmes plūsmā).
Dot sunim pavadonim ēdienu	Nē	Suņiem pavadoņiem ir jāievēro stingrs režīms un diēta. To barošana var radīt veselības problēmas vai negatīvi ietekmēt koncentrēšanās spējas.
Saukt suni pavadoni	Nē	Suņa uzmanības novēršana ar skaņām ir tikpat traucējoša kā tā glaudīšana.
Iet suņa pavadoņa pusē	Nē	Ja pastaigājies ar cilvēku un viņa suni pavadoni, ej cilvēka pusē, nevis tajā pusē, kur atrodas suns.

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kā, tavuprāt, var atšķirt suni, kurš spēlējas parkā, no suņa pavadoņa, kurš strādā?
- Kādi suņi, tavuprāt, var kļūt par suņiem pavadoņiem?
- Kāpēc ir svarīgi nenovērst suņa pavadoņa uzmanību, kad tas strādā?
- Kā, tavuprāt, cilvēks un viņa suns pavadonis kļūst par labiem draugiem?
- Kuras vietas, tavuprāt, cilvēks var apmeklēt kopā ar savu suni pavadoni?
- Kā Tu justos, ja tev palīdzētu suns pavadonis?

Kopīgi noskatīties informatīvu video par suņiem pavadoņiem: https://www.youtube.com/watch?v=4Vz7zjgWCvE.

Jurga Vile, Lina Sasnauskaite
Hameleona sapņi
Rīga: Baltais valis, 2026.

Jurga Vile (1977) ir lietuviešu rakstniece un kultūras darbiniece. Viņa studējusi franču filoloģiju Viļņas Universitātē, bet vēlāk turpinājusi filmu zinātnes un audiovizuālo mediju studijas Sorbonnas Universitātē Parīzē. Plašu atzinību autore ieguvusi ar grafisko romānu „Sibīrijas haiku" (2017), kas ieguva 1. vietu 11+ vecuma grupā programmā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2020" un saņēma arī citas nozīmīgas literārās balvas, tostarp Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu 2020. gadā. Viņas darbi tulkoti un izdoti Latvijā, Francijā, Vācijā un citās valstīs. Bilžu grāmata „Kašalotu radio" saņēmusi Starptautiskās Bērnu un jauniešu literatūras padomes (IBBY) Lietuvas nodaļas balvu kā labākā 2024. gada Lietuvas bērnu bilžu grāmata un 3. vietu 7+ vecuma grupā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2025", kā arī tās ilustrācijas iekļautas Boloņas ilustratoru izstādes 2025. gada garajā sarakstā un Šārdžas Bērnu lasīšanas festivāla 2025. gada ilustrāciju izstādē.

Lina Sasnauskaite (1980) ir lietuviešu māksliniece, ilustratore un grafiskā dizainere. Viņa studējusi Viļņas Mākslas akadēmijā. Mākslinieces darbi vislabāk pazīstami bērnu grāmatu ilustrācijās, kurās apvienojas poētiska noskaņa, dabas motīvi un izteiksmīga krāsu valoda. Pārsvarā viņa veido grāmatu vākus pieaugušo literatūrai, taču ilustrē arī bērnu grāmatas. Viņas profesionālā darbība saistīta ar digitālajām ilustrācijām, reklāmas ilustrācijām, grāmatu vāku dizainu, logotipu un vizuālās identitātes izstrādi. Strādājot viņa bieži klausās raidījumus par astronomiju un kosmosu. Mīļākās krāsas – sūnu zilganā, fluorescējoši rozā un melnā, jo tai līdzās ikviena krāsa kļūst īpaši koša.

Jana Egle (1963) ir rakstniece, dzejniece, tulkotāja un dziesminiece, dzimusi Rucavā. Viņas īstais vārds ir Jana Rūce. Viņa uzaugusi pedagogu ģimenē un vēlāk kļuvusi par vienu no redzamākajām Liepājas literārās dzīves personībām. Literatūrā ienāca kā dzejniece – viņas pirmais dzejas krājums bija „Dzirdēt noklusēto" (2002), bet plašāku ievērību autore guva ar prozu. J. Egle ir arī aktīva dziesminiece – komponē dziesmas gan ar savu, gan citu autoru dzeju un kopš 2011. gada regulāri piedalās dziesminieku festivālos. No lietuviešu valodas viņa tulkojusi vairākas grāmatas, tostarp Jurgas Viles un Linas Sasnauskaites „Hameleona sapņus".

Nodarbība HAMELEONA SAPNIS

MĒRĶIS – veicināt bērnu fantāziju un radošo pašizpausmi.

MATERIĀLI: 9. darba lapa, krāsaini zīmuļi.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pārrunāt ar bērniem grāmatas notikumus, pievēršot uzmanību hameleona sapņiem un krāsām, kas tajos parādās.**
- **Izdalīt bērniem krāsainos zīmuļus un darba lapas.**
- **Aicināt katru bērnu izvēlēties vienu krāsu no grāmatā minētajām vai sev tuvāko krāsu.**
- **Iztēloties, kāds sapnis varētu būt šīs krāsas pasaulē, un uzzīmēt to, izmantojot galvenokārt izvēlēto krāsu un tās toņus.**

➔ **Kopīgi apskatīt zīmējumus un aicināt bērnus pastāstīt par savu sapni, paskaidrojot, kāpēc izvēlēta tieši šī krāsa un ko tā sapnī nozīmē.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kura krāsa grāmatā tev patika visvairāk, lūdzu, pastāsti plašāk!
- Ja tu būtu hameleons, kādā krāsā tu gribētu sapņot?
- Kuras lietas tev asociējas ar tavu izvēlēto krāsu?
- Kura krāsa vislabāk raksturo tavu noskaņojumu šodien? Kādēļ?
- Vai dažādas krāsas var radīt atšķirīgas sajūtas? Kādas?
- Kā tu domā, kādā krāsā varētu būt laimes sapnis un kādā drosmes sapnis?

Izveidot izstādi „Krāsainie hameleona sapņi". Pie katra darba kopīgi izdomāt un pierakstīt sapņa nosaukumu un apspriest, kādas emocijas rada katrs zīmējums.

Nodarbība MANS HAMELEONS

MĒRĶIS – attīstīt bērnu radošumu, iztēli un prasmi ar krāsu palīdzību atainot tēla noskaņojumu un raksturu.

MATERIĀLI: 10. darba lapa, krāsaini zīmuļi, aplikācijas papīrs, līme, šķēres.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Pārrunāt ar bērniem, kāpēc hameleons maina krāsu un kā grāmatā krāsas palīdz atklāt dažādas sajūtas, noskaņojumus un sapņus.**

➔ **Izdalīt darba lapu ar hameleona attēlu, krāsainu papīru aplicēšanai vai krāsojamos materiālus.**

➔ **Aicināt bērnus izveidot savu hameleonu, izvēloties krāsas, kas, viņuprāt, vislabāk raksturo hameleona noskaņojumu, sapni vai raksturu.**

➔ **Pēc darba pabeigšanas pārrunāt, kāds ir izveidotais hameleons.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kādas krāsas tu izvēlējies savam hameleonam, kāpēc?
- Kādu vārdu tu dotu savam hameleonam?
- Vai tavs hameleons dzīvo īstā vai izdomātā vietā, lūdzu, pastāsti, kāda tā ir?
- Ja tavs hameleons varētu mainīt krāsu, kādās situācijās tas to darītu?
- Vai divi vienā krāsā nokrāsoti hameleoni var būt atšķirīgi? Kādēļ?

Aplūkojiet izveidotos hameleonus, iedodiet tiem vārdus un izdomājiet, kādu piedzīvojumu visi hameleoni kopā varētu piedzīvot.

MĒRĶIS – veicināt valodas prasmes, iztēli un spēju izteikt savas domas īsā rakstiskā formā.

MATERIĀLI: 11. darba lapa, pildspalva, zīmulis, krāsainie zīmuļi.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pārrunāt ar bērniem grāmatas notikumus un hameleona sapņus.**
- **Izdalīt darba lapas un aicināt bērnus iedomāties, ka viņi ir hameleoni.**
- **Bērni uzzīmē savu hameleonu un pabeidz teikumus, ierakstot vienu vai dažus vārdus. Ja nepieciešams, palīdz pieaugušais.**
- **Pēc uzdevuma izpildes bērni var izkrāsot hameleonu un nolasīt savas atbildes.**

DARBA LAPAS TEIKUMI

Ja es būtu hameleons, mani sauktu _____
Mana mīļākā krāsa būtu _____
Es sapņotu par _____
Es dzīvotu _____
Man patiktu _____

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kāpēc tu izvēlējies tieši šādu vārdu?
- Par ko tavs hameleons sapņo?
- Kura atbilde tev patika visvairāk?
- Vai tavs hameleons ir līdzīgs tev?
- Ko tavs hameleons darītu kopā ar grāmatas hameleonu?

DZĪVAIS HAMELEONS
Bērni nostājas aplī. Vadītājs nosauc krāsu, piemēram, „zaļš". Bērniem pēc iespējas ātrāk jāatrod klasē vai pagalmā kaut kas zaļš un jāpieskaras tam. Pēc tam bērni izdomā vienu vārdu, kas saistās ar šo krāsu (prieks, mežs, vasara, sapnis u.c.). Spēle turpinās ar citām krāsām, ļaujot bērniem iejusties hameleona, kurš nepārtraukti mainās, lomā.

Inese Zandere. Anita Paegle
Kaķa vijole.
Rīga: Liels un mazs, 2025.

Inese Zandere (1958) ir latviešu dzejniece, publiciste un redaktore, bērnu grāmatu autore un izdevēja. Viņa ir saņēmusi Literatūras gada balvu par dzejas grāmatām „Iekšiņa un āriņa", „Melnās čūskas maiznīca" un „Mantojumi", Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu par bilžu grāmatu „Māsa un brālis" un dzejas krājumu „Ja tu esi sivēns", Pastariņa balvu par dzejoļu krājumu „Iekšiņa un āriņa", Autortiesību bezgalības balvu par visvairāk skanējušo muzikālo darbu bērniem – dziesmu „Prusakpolka". Pēc Ineses Zanderes dzejas uzņemtas animācijas filmas „Nikno lapsēnu maršs" un „Miega vilcieniņš". 2024. gadā viņa atkārtoti saņēma Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu bērnu un jauniešu literatūrā par dzejas krājumiem „Putni mūs redz", „Izdomā sev auto" un grāmatu „Neredzamie plāksteriši". Dzejniece vairākkārt ir tikusi nominēta Hansa Kristiana Andersena balvai un Astridas Lindgrēnes piemiņas balvai bērnu literatūrā.

Anita Paegle (1956) ir grafiķe un grāmatu ilustratore, beigusi Jaņa Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskolu un Latvijas Mākslas akadēmijas grafikas nodaļu. Zīmējusi ilustrācijas bērnu žurnāliem „Ezis" un „Zīlīte", kā arī bijusi mākslinieciskā redaktore žurnālam „Skola un Ģimene". Viņa ir piedalījusies Starptautiskajā grāmatu grafikas triennālē Tallinā, Bratislavas ilustrāciju biennālē, kā arī citos starptautiskos konkursos pasaulē, rīkojusi vairāk nekā 10 personālizstādes dažādās Latvijas pilsētās un ārzemēs. Mākslinieces ir ieguvusi vēl daudz citu apbalvojumu par bērnu grāmatu ilustrācijām – vairākkārt Pastariņa prēmiju, goda diplomu Tallinas ilustrāciju triennālē, trīs reizes Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu, I. Zeberiņa prēmiju un vairākkārt grāmatu mākslas konkursa „Zelta ābele" balvu. Mākslinieces ilustrētās grāmatas ir iekļautas IBBY pasaules ilustratoru goda sarakstā, vairākkārt viņa ir nominēta augstākajiem starptautiskajiem apbalvojumiem bērnu literatūras un ilustrāciju jomā – Hansa Kristiana Andersena balvai un Astridas Lindgrēnes piemiņas balvai. Sadarbībā ar Latvijas Banku tapušas vairākas monētas – *Pasaku monēta I. Pieci kaķi*, *Šūpuļa monēta. Pasaku monēta I. Pieci kaķi* ieguvusi 1. vietu un nosaukumu Latvijas Gada monēta 2015 (plastiskā veidojuma autors J. Strupulis).

Nodarbība GLEZNA

MĒRĶIS – veidot izpratni par gleznotāja profesiju, rosināt māksliniecisko izpausmi.

MATERIĀLI: 12. darba lapa, krāsainie zīmuļi vai krītiņi.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Kopīgi ar bērniem izlasīt Ineses Zanderes dzejoli „Glezna".**
- **Kopīgi izvēlēties tēmu, par ko radīt gleznu, vai ļaut katram bērnam to izlemt pašam.**
- **Izdalīt bērniem darba lapas un aicināt uzzīmēt savu gleznu.**
- **Mudināt izdomāt gleznai nosaukumu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Pārrunājiet, ar ko atšķiras glezna no zīmējuma.
- Kur gleznas var aplūkot?

- Kas ir gleznotājs?
- Kā var kļūt par gleznotāju?

Ar bērniem apmeklēt Latvijas Nacionālo mākslas muzeju – aplūkot muzeja ēku un izstādes, pildot aizraujošus un izzinošus uzdevumus. https://lnmm.gov.lv/latvijas-nacionalais-makslas-muzejs/izglitiba/gimenem-ar-berniem/sveiks-muzeja-267

Nodarbība VĒRO UN MEKLĒ!

MĒRĶIS – attīstīt skaitīšanas prasmes, pacietību un koncentrēšanās spējas.

MATERIĀLI: 13. darba lapa, zīmulis vai pildspalva.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Mudināt bērnus vērīgāk aplūkot mākslinieces Anitas Paegles veidotās ilustrācijas grāmatā.**
- **Kopīgi izskaitīt, cik lappušu ir grāmatā.**
- **Aicināt meklēt darba lapā norādītos attēlu fragmentus un izpildīt doto uzdevumu – savienot attēlu ar pareizo grāmatas lappusi.**
- **Var ieskenēt ilustrācijas un projicēt tās uz ekrāna, lai varētu attēlu fragmentus meklēt visi kopā.**
- **Ja bērnu grupa ir neliela, tad var izmantot grāmatu.**

PAREIZĀS ATBILDES

1. – 12. lpp., 2. – 19. lpp., 3. – 20. lpp., 4. – 2. lpp., 5. – 8. lpp., 6. – 13. lpp.

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kas ir grāmatas lapa un lappuse?
- Kas ir attēla fragments?
- Vai esi apmeklējis kādu no Latvijas pilīm?

Aicinām bibliotēkā izvēlēties un iepazīties ar kāda cita autora grāmatu, kurai ilustrācijas veidojusi māksliniece Anita Paegle.

Nodarbība KAS DZĪVO PILĪ?

MĒRĶIS – veicināt iztēli, attīstīt lasīšanas un rakstīšanas prasmi.

MATERIĀLI: 15. darba lapa, pildspalva vai zīmulis.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Vēlreiz izpētīt mākslinieces Anitas Paegles ilustrācijas grāmatā.**

➔ **Pārrunāt, kurus pils iemītniekus mākslinieces ir attēlojusi grāmatā.**

➔ **Piedāvāt bērniem darba lapu un aicināt veikt uzdevumu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Vai pilis un princeses ir tikai pasakās?
- Kas pilīs dzīvo mūsdienās?
- Vai zini, kas ir Gaismas pils un kas tajā mīt?

Pieteikt ekskursiju vai nodarbību Gaismas pilī – Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. (berni@lnb.lv) un kopīgi to apmeklēt.

Viktorija Ameļina, Edmunds Jansons
Ekskavatora Ekas e-e-ēstāsti
Rīga: Liels un mazs, 2025.

Viktorija Ameļina (*Вікторія Амеліна*, 1986-2023) skolas gados kopā ar tēvu no Ukrainas pārcēlās uz Kanādu, bet drīz pēc tam nolēma atgriezties Ukrainā. 2007. gadā absolvēja Ļvivas Politehnisko universitāti, iegūstot maģistra grādu datortehnoloģijās un strādāja dažādos starptautiskos IT uzņēmumos. 2014. gadā debitēja ar romānu „Kritiena sindroms jeb Homo Compatiens" un kopš 2015. gada pievērsās tikai rakstniecībai. 2016. gadā tika izdota viņas pirmā grāmata bērniem. Viktorijas Ameļinas proza, dzejoļi un esejas ir tulkotas daudzās valodās, tostarp angļu, poļu, itāļu, vācu, holandiešu, čehu un ungāru, arī latviešu. Kopš 2022. gada rakstniece aktīvi nodarbojās ar Krievijas kara noziegumu dokumentēšanu. 2023. gadā viņa tika nāvējoši ievainota krievu armijas uzbrukumā Kramatorskai – šajā pilsētā trīsdesmit kilometru attālumā no austrumu frontes sastapās un uzturējās Ukrainas un Rietumu žurnālisti, voluntieri un instruktori. Rakstniece mira 37 gadu vecumā.

Edmunds Jansons (1972) ir animācijas filmu režisors un grāmatu ilustrators. Beidzis Latvijas Kultūras akadēmijas TV režijas kursu, Maskavas Valsts kinematogrāfijas institūta animācijas režijas kursu un Tallinas Mākslas akadēmijā ieguvis maģistra grādu animācijas režijā, 2024. gadā ieguvis doktora grādu Latvijas Mākslas akadēmijā. Divkārtējs Starptautiskās Jāņa Baltvilka balvas grāmatu mākslā laureāts (2009, 2013). Edmunds Jansons spēj radīt citādus, no ikdienas realitātes nedaudz atsvešinātus tēlus, kas precīzi atklāj grāmatas varoņu emocionālos stāvokļus.

Māra Poļakova (1975) tulko no krievu, vācu, angļu, sengrieķu, latīņu, jidiša, ebreju un ukraiņu valodas. Tulkojusi daudzus pazīstamus ārvalstu literāros darbus, kā arī piedalījusies jaunā Bībeles tulkojuma izstrādē. Divkārt saņēmusi Latvijas Literatūras gada balvu kategorijā labākais tulkojums. Kopš pilna mēroga kara sākuma aktīvi tulko no ukraiņu valodas.

Nodarbība MAZAIS PĒTNIEKS

MĒRĶIS – rosināt izpētīt pļavas augus.

MATERIĀLI: zīmēšanas lapa, krāsainie zīmuļi, pildspalva.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Datorā sameklēt un izpētīt Latvijas Dabas fonda mājas lapu.**

➔ **Kopīgi iepazīties un izpētīt dabīgo pļavu augus.**

➔ **Aicināt dabā sameklēt trīs pļavās ziedošus augus.**

➔ **Uzzīmēt tos un uzrakstīt nosaukumus.**

➔ **Pārrunāt uzzināto.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kur norisinās ekskavatora Ekas e-e-ēstāsti?
- Kas notiek, kad ekskavators sagrābj kausā pārāk daudz zemes?
- Pēc kā planēta sāka izskatīties?
- Kurš ekskavatoram palīdz izglābt mūsu planētu?
- Kāds ir Ekas pirmā stāsta nosaukums?
- Kas notiek ar jūru, kad ekskavators palīdz bērniem saliet ūdeni dažādos trauciņos?
- Ko dara bērni, lai ūdens atgrieztos jūrā?
- Kur Eka ieliek zvaigznīti?
- Kas notiek, kad astronomi pamana, ka debesīs kaut kā trūkst?
- Ekskavators pakar zvaigznīti debesīs virs savas mājas, kas pēc tam notiek?
- Ko Ekam pastāsta astronomi?
- Ko Marijka iemāca savam draugam?
- Vai Marijka, tavuprāt, izglāba debesis? Pastāsti, kāpēc?
- Pastāsti, kā Mikolka palīdz bērniem izdalīt vēstules!
- Kas, tavuprāt, ir Mikolajs?
- Kāpēc Mikolka nerakstīja vēstuli Mikolajam?
- Kā kravas mašīna pārsteidz Mikolku?
- Kā sauc profesiju, kas meklē un pēta dzīvniekus, kuri jau sen ir izmiruši? Ko dara paleontologi?

Izveidot zīmējumu izstādi, klāt pievienojot grāmatas par augiem.

Nodarbība VISGARŠĪGĀKAIS SALDĒJUMS

MĒRĶIS – rosināt fantāziju un attīstīt iztēli.

MATERIĀLI: 15. darba lapa, krāsainie zīmuļi, pildspalva.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Izlasīt stāstus „Par policiju un Matviju" un „Par Antarktīdu un Maksimu".**

➔ **Izdalīt darba lapas.**

➔ **Uzaicināt aizpildīt tās un izkrāsot.**

➔ **Aicināt izdomāt saldējuma nosaukumu.**

➔ **Uzrakstīt saldējumam nosaukumu.**

➔ **Pastāstīt par savu saldējumu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kur stāstā „Par policiju un Matviju" norisinās notikumi?
- Ko vajag nepazīstamajam?
- Ko viņš apsola ekskavatoram?
- Kāpēc, tavuprāt, svešais nepilda savu solījumu?
- Kā policisti aptur Eku?
- Kādas naudas vienības ir Latvijā un kādas Ukrainā?
- Ko dara advokāts? Kad jālūdz advokāta pakalpojumi?
- Kāpēc ekskavators ir nozieguma līdzdalībnieks?
- Kā atrisinās notikums?
- Kāpēc Eka brauc uz Antarktīdu? Ko viņš vēlas izdarīt?
- Kāpēc vajag sargāt Antarktīdu?
- No kā gatavo saldējumu?

Sagatavot mājas saldējumu:

SASTĀVDAĻAS:
1 l saldā krējuma
1 paciņa vanilīna cukura
1 kārba kondensētā piena ar cukuru vai iebiezinātā kafija
Rozīnes

PAGATAVOŠANA
30 min
1. Atvēsinātu saldo krējumu ar vanilīnu kuļ ar mikseri pusbiezu.
2. Tad lēnām ar mazu strūkliņu lej klāt kondensēto pienu turpinot kult līdz pietiekamam biezumam.
3. Masā iecilā rozīnes un lej vafeļu glāzītēs. Liek saldētavā sasalt.

Nodarbība MANS CV

MĒRĶIS – sekmēt prasmi tuvāk iepazīt sevi, savas rakstura īpašības, iemaņas.

MATERIĀLI: 16. darba lapa, pildspalva, krāsainie zīmuļi.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Iepazīties ar ekskavatora Ekas CV.**
- **Kopīgi pārrunāt ekskavatora iemaņas, darba pieredzi, personīgās īpašības.**
- **Pārrunāt, kādas var būt iemaņas bērniem, personīgās īpašības.**
- **Lūgt aizpildīt darba lapu „Mans CV".**
- **Uzzīmēt savu ģimeni.**
- **Aicināt izstāstīt savu CV.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kā tu raksturotu ekskavatora Ekas e-e-ēstāstus?
- Kuri Ekas piedzīvojumi Tev patika vislabāk? Kāpēc?
- Kādi bija palīgi ekskavatoram?
- Kuras rakstura īpašības tu vari nosaukt? Kuras piemīt ekskavatoram?
- Kas notiek, kad Eka parkā pasmeļ mazliet zemes?
- Kādas pārdomas viņam raisās parkā?
- Kāpēc ekskavators domā, ka viņam nāksies meklēt citu darbu?

Uzraksti savu stāstu par ekskavatoru Eku, uzzīmē to!
Bibliotēkā sameklēt grāmatas par mašīnām un ar tām iepazīties būvlaukumā.

Ivars Šteinbergs
ams, ams, ams!
Rīga: Liels un mazs, 2025.

Ivars Šteinbergs (1991) ir latviešu dzejnieks, atdzejotājs un literatūrzinātnieks. Pašreiz Latvijas Kultūras akadēmijas lektors, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta pētnieks un viens no žurnāla „Strāva" redaktoriem.

Izdevis četrus augsti novērtētus dzejas krājumus. Par krājumu pieaugušajiem „Jaunība" (2022) ieguvis Latvijas Literatūras gada balvu. Grāmata „ams, ams, ams!" (2025) ir autora debijas grāmata bērnu literatūrā un 2026. gadā saņēmusi Latvijas Literaturas gada balvu nominācijā „Labākais oriģinālliteratūras darbs bērniem". Grāmata bija nominēta arī grāmatu mākslas balvai „Zelta ābele". Uzzini vairāk – https://www.literatura.lv/personas/ivars-steinbergs.

Mākslinieks **Jurijs Tatarkins** (1989) ir karikatūrists un ilustrators no Rīgas. Latvijas Mākslas akadēmijā ieguvis bakalaura grādu grafikā. Publicējies komiksu antoloģijā „Kuš!" un ārvalstu komiksu izdevumos Lietuvā, Horvātijā u.c. Viņa darbi ir izstādīti grupu izstādēs Latvijā, Lietuvā, Ukrainā, Itālijā u.c. Autors piedalās Latvijas (Rīga) ikgadējā festivāla „Sābrs" organizēšanā, kas veltīts žurnālu un mazo izdevniecību kultūrai. Uzzini vairāk – https://tatarkins.com/#about.

Nodarbība DZEJNIEKS – LĪDZAUTORS

MĒRĶIS – veicināt iztēli un radošumu, piedaloties dzejas rakstīšanā un ilustrēšanā.

MATERIĀLI: 17. darba lapa, zīmuļi.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Uzdevumu var veikt bez grāmatas lasīšanas individuāli vai grupās;**

➔ **Izdalīt katram darba lapu un izskaidrot uzdevumu:**

- Izlasīt Ivara Šteinberga dzejoli bez nosaukuma no uzdevumu lapas vai grāmatas 5. lpp;
- Iejusties dzejoļa līdzautora un ilustratora lomā. Brīvajās vietās uz līnijas ierakstīt sevis izdomātus vārdus un lapas beigās ilustrēt dzejoli.

➔ **Pēc uzdevuma izpildes pārrunāt uzdevuma izpildes gaitu un rezultātu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kā sauc autoru, kurš raksta dzeju?
- Vai tu iepriekš esi lasījis kādu dzejoli?
- Kā tev tas patika?
- Ko tu domā par dzejnieka Ivara Šteinberga dzejoli?

- Vai autora dzejoļa lasīšana tev sagādāja grūtības? Kādas?
- Vai tu kādreiz pats esi rakstījis dzejoli?
- Kā tu juties dzejoļa autora lomā?
- Vai bija viegli izdomāt vārdus, ar kuriem papildināt dzejoli?
- Vai dzejoļu rakstīšana ir grūta?
- Tavuprāt, kas ir jādara, lai kļūtu par dzejnieku?
- Vai tu kādreiz esi ilustrējis dzejoli?
- Vai tu gribētu kļūt par grāmatu ilustratoru?
- Kas ir nepieciešams, lai kļūtu par grāmatu ilustratoru?

Uzzīmēt uz lapas divus lielus mākoņus katru pa pusi lapas. Vienam mākonim uzraksta nosaukumu „Apēst ar acīm" un tajā uzzīmē, kas no autora vai sava sacerētā dzejoļa tavā iztēlē izskatās tik garšīgi, ka to varētu apēst. Otram mākonim uzraksta nosaukumu „Skan garšīgi!" un tajā pārraksta 3 vārdus no dzejoļa, kuru skanējums tavā iztēlē skan visgaršīgāk.

Nodarbība DZEJAS PUZLE

MĒRĶIS – radoši izpausties, trenēt loģisko domāšanu un dzejas ritma izjūtu.

MATERIĀLI: 18. darba lapa, šķēres.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Sagatavošanās nodarbībai. Pirms nodarbības nodarbības vadītājam jāsagriež darba lapā esošo dzejoli norādītajās vietās tā, lai veidojas 14 lapiņas – 7 numurētas ar jautājumiem un 7 nenumurētas ar atbildēm uz šiem jautājumiem.**

➔ **Nodarbības gaita:**

- Uzdevums veicams individuāli vai grupā/-ās;
- Izdala visas 14 lapiņas jauktā secībā katram vai grupai un izskaidro uzdevumu – salikt dzejoli pareizā secībā. Darba gaita, kuru var ieteikt uzdevuma veicējiem:
  1) vispirms saliek numurētās lapiņas loģiskā secībā, sākot ar pirmo;
  2) No pārējām nenumurētajām 7 lapiņām atrod piemērotākās atbildes katram numurētajam dzejoļa jautājumam, līdz sanāk secīgs dzejolis ar 14 rindiņām;
  3) Salīdzina ar oriģinālu (sk. sadaļā Pareizās atbildes vai dzejoli grāmatas 22. lpp);

➔ **Pārrunā uzdevuma rezultātus un darba gaitu. Var izmantot jautājumus uzdevuma izpratnei (skatīt zemāk).**

PAREIZĀS ATBILDES

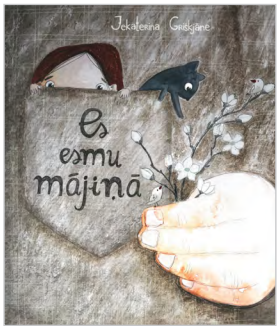
- ko saka policijas mašīna?
- Ī-Ū Ī-Ū Ī-Ū
- ko saka suns?
- vau vau vau
- ko saka kurmis?
- jārok jārok katru dien

Cik tik var cik tik lien
- ko saka profesors?
- LAI APRAKSTĪTU KVARKU MIJIEDARBĪBU
  TIEM APMAINOTIES AR VIRTUĀLIEM GLUONIEM TIEK
  LIETOTA KVANTU HROMODINAMIKA SAVUKĀRT
  MIEJIEDARBĪBU KURĀ IESAISTĪTI BARIONI UN LEPTONI
  APRAKSTA VĀJĀ MIJIEDARBĪBA KURAS PROCESĀ
  DAĻIŅAS APMAINĀS AR VIRTUĀLIEM W± UN
  Z° BOZONIEM
- ko saka lauva?
- rāāāār!
- ko saki tu?
- arlabunakti
- ko saka mamma un tētis?
- mīlam tevi ļoti ļoti
  mūsu mazais bozon

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kā tev veicās ar uzdevuma izpildi?
- Vai numurēti dzejoļa jautājumi palīdzēja salikt dzejoli?
- Nosauc kādus dzejoļa tēlus tu atceries no dzejoļa? (Atbildes: policijas mašīna, suns, kurmis, profesors, lauva, es, mamma un tētis)
- Vai bija viegli saprast, ko saka katrs dzejoļa tēls? Kuru bija saprast viegli, bet kuru grūti?
- Kā tu saprati dzejoli?
- Vai tu varētu uzrakstīt līdzīgu dzejoli, bet ar citiem dzejoļa tēliem un atbildēm?

- **Uzraksti savu dzejoli pēc līdzīgas shēmas kā uzdevumā. Jāizdomā citi dzejoļa tēli un viņiem/tiem atbilstošas atbildes. Jāpielāgo dzejoļa garums vecumgrupai un tās spējām.**
- **Nokopēt un izdrukāt kādu no dzejas krājuma lapām ar attēlu, sagriezt to kā puzli un piedāvāt sacensības, kurš ātrāk saliks „attēlu puzli".**

Jekaterīna Griškjāne
Es esmu mājiņā
Rīga: Zvaigzne ABC, 2026.

Jekaterīna Griškjāne (1985) ir māksliniece, dizainere un ilustratore, kas dzīvo un strādā Daugavpilī. Dzimusi Madonā, augusi Varakļānos. Mācījusies Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolā, bet Daugavpils Universitātē ieguvusi grafikas dizainera kvalifikāciju un profesionālā bakalaura grādu mākslā. Ilustrējusi vairāk nekā 40 bērnu grāmatu angļu, vācu, spāņu, krievu, dāņu un latviešu valodā. Grāmatas ar viņas ilustrācijām izdotas daudzviet pasaulē, tostarp Eiropā, ASV un Austrālijā. Strādā jauktā tehnikā, apvienojot tradicionālos mākslas materiālus un digitālos rīkus. Veidojusi ilustrācijas grāmatām, galda spēlēm, tekstila un citiem dizaina projektiem. 2025. gadā Vācijā iznāca viņas pirmā autorgrāmata „In meinem Häuschen" („Es esmu mājiņā"), kurai māksliniece radījusi gan tekstu, gan ilustrācijas un pēc kuras motīviem tapusi arī personālizstāde Rotko muzejā Daugavpilī, kas tika eksponēta ar Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Kristīne Zlamete (1974) ir tulkotāja, žurnāliste, komunikācijas speciāliste un bērnu grāmatu autore. Dzimusi Rīgā. Latvijas Universitātē ieguvusi bakalaura grādu komunikācijas zinātnēs, studējusi arī Rīgas Stradiņa universitātes maģistrantūrā. Vairāk nekā divdesmit gadus strādājusi Latvijas medijos. Vēlāk darbojusies komunikācijas un projektu vadības jomā, organizējot kultūras, izglītības un grāmatniecības projektus. Tulkojusi bērnu literatūras darbus no angļu valodas. 2025. gadā iznāca Kristīnes Zlametes un Jekaterīnas Griškjānes kopdarbs – grāmatu sērija „Miks un Lilī". Pašlaik tapšanas procesā ir viņas pirmā oriģinālgrāmata „Noris un Ritvars". Kristīne dzīvo Madridē, bet aktīvi iesaistās Latvijas grāmatniecības un kultūras projektos. Viņas vaļasprieki ir fotografēšana un dārzkopība.

Nodarbība IZDOMĀ SAVU STĀSTU

MĒRĶIS – attīstīt iztēli, radošumu un prasmi veidot stāstu, balstoties uz ilustrācijām.

MATERIĀLI: 19. darba lapa, balta A4 lapa, līme, pilsdspalva, krāsainie zīmuļi, šķēres.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pirms grāmatas lasīšanas kopīgi aplūko darba lapā redzamās grāmatas „Es esmu mājiņā" ilustrācijas.**
- **Pārrunā, ko bērni ievēro attēlos, kādi tēli, priekšmeti un notikumi tajos varētu būt attēloti.**
- **Izdala darba lapas ar ilustrācijām un aicina bērnus izvēlēties vairākus attēlus.**
- **Mudina iztēloties, kas varētu notikt attēlos, kas ir tā varoņi un kāds stāsts varētu slēpties aiz ilustrācijām.**
- **Bērni izvēlētos attēlus izgriež, uzlīmē uz savas lapas un veido savu stāstu.**
- **Bērni savu izdomāto stāstu var pastāstīt mutiski, uzrakstīt dažos teikumos vai uzzīmēt stāsta turpinājumu.**
- **Pēc uzdevuma izpildes kopīgi iepazīstas ar grāmatu un salīdzina bērnu izdomātos stāstus ar autores stāstu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kurš attēls tevi ieinteresēja visvairāk? Kādēļ?
- Kas, tavuprāt, ir attēla galvenais varonis?
- Kur varētu norisinās attēlā redzamie notikumi?
- Kas varētu būt noticis pirms šī brīža?
- Ja tu būtu šī stāsta varonis, ko tu darītu?
- Kādu nosaukumu tu dotu savam stāstam?

Kopīgi izveidot klases grāmatu „Stāsti no mājiņas", apkopojot bērnu izdomātos stāstus un ilustrācijas. Izlasīt paveikto un pārrunāt, kā katrs autors attēlos saskatījis ko atšķirīgu.

Nodarbība IZKRĀSO ILUSTRĀCIJU

MĒRĶIS – veicināt vērīgumu, radošumu un interesi par grāmatas ilustrācijām.

MATERIĀLI: 20. darba lapa, krāsainie zīmuļi.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pārrunāt ar bērniem grāmatas ilustrācijas, pievēršot uzmanību detaļām, tēliem un noskaņai, ko tās rada.**
- **Izdalīt mākslinieces Jekaterīnas Griškjānes veidotās krāsojamās lapas ar grāmatas ilustrāciju fragmentiem.**
- **Aicināt bērnus rūpīgi aplūkot izvēlēto attēlu un izkrāsot to pēc saviem ieskatiem.**
- **Mudināt domāt ne tikai par krāsu izvēli, bet arī par to, kā krāsas var palīdzēt atklāt attēla noskaņu, notikumu vai varoņu emocijas.**
- **Pēc darba pabeigšanas aicināt bērnus pastāstīt par savu izvēlēto krāsu salikumu un ilustrācijas noskaņu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kuru ilustrāciju tu izvēlējies, lūdzu, pastāsti par to!
- Kādas krāsas un kāpēc tu izmantoji visvairāk?
- Vai tu centies izmantot jau redzētās krāsas attēliem vai iztēlojies citas?
- Kura ilustrācijas detaļa tev šķita visinteresantākā?
- Kādas emocijas, tavuprāt, izjūt attēlā redzamie tēli?
- Kā krāsas var mainīt attēla stāstu vai noskaņu?

Kopīgi izveidot plakātu „Mūsu mājiņas", papildinot to ar bērnu zīmējumiem vai aprakstiem par vietām, kurās viņi jūtas droši, priecīgi un gaidīti. Aplūkot plakātu un pārrunāt, kādas var būt mājas un kāpēc katram cilvēkam tās var izskatīties citādi.

MĒRĶIS – attīstīt iztēli, vērīgumu un prasmi radīt vizuālu stāstu.

MATERIĀLI: 21. darba lapa, krāsainie zīmuļi, flomāsteri vai krītiņi.

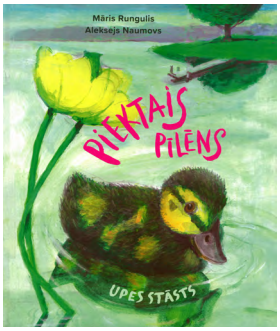
UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pirms uzdevuma veikšanas aplūko grāmatas ilustrācijas un pārrunā tajās redzamos tēlus, notikumus un noskaņu.**
- **Izdalīt darba lapas un aicināt bērnus iztēloties, ka logs ir kā īpašs rāmis uz kādu stāstu.**
- **Mudināt padomāt, ko grāmatas varoņi varētu ieraudzīt, ieskatoties pa šo logu.**
- **Bērni loga ailē uzzīmē savu ainu – notikumu, vietu, tēlus vai piedzīvojumu, kas, viņuprāt, iederētos grāmatas pasaulē.**
- **Pēc darba pabeigšanas bērni iepazīstina citus ar savu zīmējumu un pastāsta, kāds stāsts tajā slēpjas.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Ko var redzēt pa tavu logu?
- Kā šī aina ir saistīta ar grāmatu?
- Kas ir galvenie tēli tavā zīmējumā?
- Kas notiek attēlotajā ainā?
- Kādu noskaņu rada tavs zīmējums?
- Kas varētu notikt tālāk?
- Kādu nosaukumu tu dotu savam attēlam?

„Skati pa īstiem logiem" – apmeklēt bibliotēku, muzeju, mākslas centru vai kādu vēsturisku ēku un pie dažādiem logiem apstāties. Bērni vēro skatu un mēģina atrast tajā interesantas detaļas. Pēc tam katrs izvēlas vienu redzēto skatu un izveido tam nosaukumu, it kā tas būtu ilustrācijas nosaukums grāmatā. Noslēgumā var izveidot kopīgu karti vai plakātu „Stāsti aiz logiem", atzīmējot pastaigas laikā atrastos logus un bērnu izdomātos stāstus.

Māris Rungulis, Aleksejs Naumovs
Piektais pīlēns
Rīga: Zvaigzne ABC, 2026.

Māris Rungulis (1950) ir latviešu bērnu dzejnieks, rakstnieks un žurnālists, mācījies Liepājas 5. vidusskolā un studējis LU Žurnālistikas nodaļā. Studiju gados strādājis par ugunsdzēsēju, fotogrāfu un inkasentu. Pēc studijām bijis korespondents Liepājas laikrakstā „Komunists", vēlāk bērnu avīzē „Pionieris" veidojis literārās lappuses. Pirmā publikācija – dzejolis „Kadiķu ogas" – publicēts 1968. gada 26. janvārī. 1989. gadā sācis strādāt žurnālā „Zīlīte", 1991. gadā izveidoja bērnu žurnālu „Ezis". 2010. gadā izdevis bērnību atmiņu, eseju, uzrunu, interviju un portretējumu krājumu „Turēt aiz astes laiku". Māris Rungulis sarakstījis stāstus un stāstu krājumus, dzejoļu grāmatas, apkopojis un izdevis bērnu folkloras un jaunrades krājumus, rakstījis arī scenārijus bērnu komiksu grāmatām.

Aleksejs Naumovs (1955) ir gleznotājs un mākslas pedagogs, mācījies Jaņa Rozentāla mākslas vidusskolā un Latvijas Mākslas akadēmijas Monumentālās glezniecības nodaļā. No 2007. līdz 2017. gadam bijis Latvijas Mākslas akadēmijas rektors, pēc tam – profesors. Izglītojies profesora Eduarda Kalniņa meistardarbnīcā, bijis Francijas valdības stipendiāts, studējot gleznieciību Parīzē. 1992. gadā LMA ieguva maģistra grādu. Naumovs piedalījies Rozes Stiebras animācijas filmas „Sirds likums" (2024) veidošanā un par šo darbu saņēmis Lielā Kristapa balvu kā labākais animācijas filmas mākslinieks. Kopš 1977. gada gleznotājs piedalās grupu izstādēs Latvijā, Zviedrijā, Vācijā, Lietuvā, Igaunijā, Dānijā, Itālijā, ASV u.c. Naumovs saņēmis Latvijas Valsts augstāko apbalvojumu – Atzinības Krusta komandiera ordeni.

Nodarbība MAZĀ UN LIELĀ UPES ZIVS

MĒRĶIS – sekmēt zināšanas par upes zivīm.

MATERIĀLI: zīmēšanas lapa, krāsainie zīmuļi, pildspalva, A1 balta papīra loksne.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pārrunāt stāsta notikumus.**
- **Datorā sameklēt un izpētīt Latvijas upēs sastopamās zivis.**
- **Izdalīt zīmēšanas lapas un aicināt uzzīmēt zivi.**
- **Pastāstīt par uzzīmēto zivi.**
- **Uz A1 lapas izveidot zivju zīmējumu izstādi.**
- **Pārrunāt, kādas zivis dzīvo Latvijas upēs.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kur bija nakšņojusi pīļu mamma?
- Kā viņa sauc savus pīlēnus?
- Ko medī pīļu mamma?

- Kā viņa pieskata savus pīlēnus?
- Kā Lāsumainajai līdakai veicas medībās?
- Kas, tavuprāt, ir karuselis? Kā Piektais pīlēns nonāk karuselī?
- Ko dara makšķernieks? Kas pīlēnam iepatīkas?
- Vai kaķis, tavuprāt, vēlas iepazīties ar pīlēnu? Ko kaķis varētu domāt?
- Pastāsti par notikumu, kad pīlēns satiek puikas ar bulciņām?
- Stāstā „Gribu pīlēnu!" zēns grib mājdzīvnieku. Vai pīlēns, tavuprāt, varētu būt mājdzīvnieks? Pamato savas domas!

Apmeklēt Latvijas Nacionālo dabas muzeju un iepazīties ar zivju kolekciju.

Nodarbība VAI TU ZINI?

MĒRĶIS – trenēt uzmanību un vērīgumu.

MATERIĀLI: jautājumu lapas, pildspalvas, piezīmju lapiņas, kur pierakstīt atbilžu atslēgvārdus.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Izgriezt sagatavotos jautājumus par stāstu „Piektais Pīlēns", grāmatas pielikumiem – „Upes vārdnīcu" un „20 garākās upes Latvijā".**
- **Sadalīt bērnus komandās.**
- **Ļaut komandām izvēlēties jautājumus.**
- **Uz izvēlēto jautājumu atbild pretinieku komanda. Atļaut apdomāties līdz 3 min.**
- **Par katru pareizu atbildi komanda saņem 10 punktus, par daļēju atbildi – 5 punktus, bet par nepareizu – 0 punktus.**
- **Uzvar tā komanda, kurai visvairāk punktu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kā sauc grāmatas „Piektais pīlēns" autoru?
- Kurā Latvijas pusē dzīvo autors?
- Ko viņš vēro dabā?
- Kurš mākslinieks ir uzzīmējis grāmatas ilustrācijas? Kā Tu vērtē dabas gleznas grāmatā?
- Kurā upē, tavuprāt, notiek pīļu ģimenes ceļojums?
- Pastāsti par saviem vērojumiem dabā!

Jautājumi un atbildes

1. **Kādas rakstura īpašības piemīt Piektajam pīlēnam?**
   Neapmierināts, nepaklausīgs.
2. **Kā varētu raksturot pīļu mammu?**
   Rūpīga, gādīga.
3. **Kas notiek, kad pīlēns satiekas ar Lāsumaino līdaku un Ūsaino Astaino?**
   Lāsumainā līdaka un Ūsainais Astainais vēlas apēst un iepazīt Piekto pīlēnu.

4. **Kā sauc dzejoli, ko sacer Dzejnieks?**
   „Pēks un spēks".
5. **Ko Dzejnieks dara upes malā?**
   Sacer dzejoļus.
6. **Kā sauc ūdens virpuli, kas griežas upes gultnes padziļinājumā (bedrē)?**
   Atvars.
7. **Kā sauc seklu vietu upē, pa kuru var upi pārbrist vai pat pārbraukt?**
   Brasts.
8. **Augs ar gludu, apaļu (vasarā zaļu) stiebru, kas aug ūdenī vai mitrās vietās – kāds ir tā nosaukums?**
   Doņi.
9. **Upes posms, kurā ūdens plūst strauji pa nelīdzenu, akmeņainu gultni – kā to sauc?**
   Krāce.
10. **Kā sauc nostiprinātu dēļu konstrukciju virs ūdens, uz kuras var uzkāpt, lai makšķerētu vai iekāptu laivā, bet peldētājs varētu ielēkt upē?**
    Laipa.
11. **Kā sauc pie makšķeres auklas piesietu negrimstošu detaļu, kas notur auklu vajadzīgajā dziļumā un signalizē par lomu?**
    Pludiņš.
12. **Kas ir sala?**
    Sala – sauszemes daļa, kuru no visām pusēm ieskauj ūdens. Salas mēdz būt jūrās un okeānos, kā arī ezeros un upēs.
13. **Kas ir sēklis?**
    Sēklis – vieta upē, kur ir neliels dziļums.
14. **Kura ir Latvijas garākā upe?**
    Gauja – 452 km.
15. **Nosauc 3 Latvijas garākās upes!**
    Gauja – 452 km, Daugava – 352 km, Ogre – 188 km.
16. **Nosauc 3 Latvijas īsākās upes!**
    Stende – 100 km, Salaca – 95 km, Svēte – 73 km.
17. **Cik km gara ir Ogres upe?**
    Ogres upe – 188 km.
18. **Pastāsti, kā izskatās upesmētra. Kur tā aug un kā smaržo?**
    Upesmētra – vidēja lieluma augs, kas aug mitrās vietās, upju un grāvju krastos, kā arī ūdenī. Smaržo pēc piparmētrām; tējas augs.
19. **No kā veidojas strauts?**
    Strauts – neliela ūdenstece, kas veidojas no pazemes ūdeņiem, lietus vai sniega kušanas ūdeņiem.

Kopīgi izlasīt un pārrunāt Dainas Tabūnas grāmatu „Lasis Stasis un Atlantijas okeāns".

MĒRĶIS – veicināt radošo rakstīšanu.

MATERIĀLI: A4 baltas papīra lapas, pildspalvas.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pārrunāt grāmatas notikumus.**
- **Izdalīt A4 lapas un pildspalvas.**
- **Aicināt uzrakstīt stāstu par Piektā pīlēna jaunajiem piedzīvojumiem.**
- **Aicināt nolasīt uzrakstīto stāstu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kāds bija Piektā pīlēna visnopietnākais pārbaudījums? Pamato savas domas!
- Pastāsti par citiem ceļojumā satiktajiem upes iemītniekiem!
- Ko zēni dara upes krastā?
- Kādas upes zivis vēl vari nosaukt?
- Kādi varētu būt pīlēna draugi? Pamato savu atbildi!

Doties pārgājienā pa kādas sev tuvākās upes makšķernieku taku.

MĒRĶIS – trenēt atmiņu un uzmanību.

MATERIĀLI: 22 darba lapa, pildspalvas.

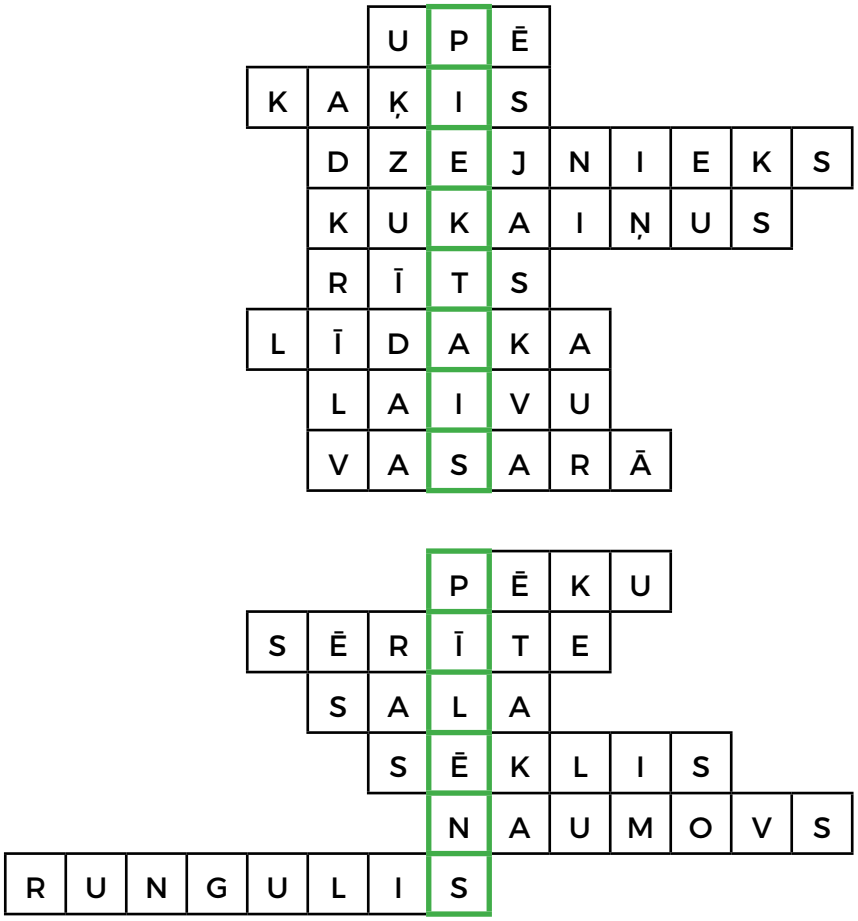
UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pārrunāt stāsta notikumus.**
- **Sadalīt bērnus komandās.**
- **Izdalīt darba lapas ar krustvārdu mīklu.**
- **Aicināt aizpildīt mīklu, no piedāvātajiem izvēloties atbilstošos vārdus.**
- **Pārrunāt mīklas pareizās atbildes.**
- **Noslēgumā uzaicināt komandas sastādīt savu krustvārdu mīklu par upi.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Tavuprāt, kāpēc stāsta nosaukums ir „Piektais pīlēns"?
- Kādos vārdos tu nosauktu pīlēnus?
- Kurā diennakts laikā stāsta darbība sākas un kurā turpinās?
- Kurus dzīvniekus pīļu ģimene vēl varētu satikt savā ceļojumā?
- Kurš Piektā pīlēna piedzīvojums tev patika vislabāk? Pamato savas domas!

MĪKLA

Vertikāli: PIEKTAIS PĪLĒNS

Horizontāli /no augšas/:

1. Stāsta darbība notiek ... UPĒ
2. Ūsaini astainais ir... KAĶIS
3. Dzejoļus raksta... DZEJNIEKS
4. Pīles medī... KUKAIŅUS
5. Diennakts laiks, kad sākas stāsts... RĪTS
6. Zivs, kas izpeld medībās, ir... LĪDAKA
7. Pa upi vai ezeru var braukt ar... LAIVU
8. Kurā gadalaikā notiek stāsta darbība? VASARĀ
9. Dzejnieks savā dzejolī pīlēnu nosauc par... PĒKU
10. Vieta, kas sākas no krasta un smiltis reizēm ir izskalotas baltas, ir... SĒRĪTE
11. Kā sauc vietu upes vidū, kur pīļu mamma nakšņo ar pīlēniem? SALA
12. Vieta upē, kur ir neliels dziļums, ir... SĒKLIS
13. Grāmatas ilustrācijas uzzīmējis ... NAUMOVS
14. Rakstnieka uzvārds ir... RUNGULIS

1.- 8.
/ UPĒ, KAĶIS, DZEJNIEKS, KUKAIŅUS, RĪTS, LĪDAKA LAIVU, VASARĀ

9.- 14.
/ PĒKU, SĒRĪTE, SALA, SĒKLIS, NAUMOVS, RUNGULIS

Makšķernieku stāstu vakars – uzaicināt stāstniekus dalīties savos makšķernieku stāstos.

Inese Zandere, Gundega Muzikante
Skaidu pasaka.
Rīga: Liels un mazs, 2026.

Inese Zandere (1958) ir latviešu dzejniece, publiciste un redaktore, bērnu grāmatu autore un izdevēja. Saņēmusi Literatūras gada balvu par grāmatām „Iekšiņa un āriņa", „Melnās čūskas maiznīca" un „Mantojumi", Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu par grāmatām „Māsa un brālis", „Ja tu esi sivēns", „Putni mūs redz", „Izdomā sev auto", „Neredzamie plāksterīši". Tostarp apbalvota arī ar Pastariņa balvu un Autortiesību bezgalības balvu par visvairāk skanējušo muzikālo darbu bērniem – dziesmu „Prusakpolka". Pēc Ineses Zanderes dzejas uzņemtas animācijas filmas „Nikno lapsēnu maršs" un „Miega vilcieniņš". Dzejniece tikusi nominēta Hansa Kristiana Andersena balvai un Astridas Lindgrēnes piemiņas balvai bērnu literatūrā. Viņas dzejoļi atdzejoti angļu, bulgāru, čehu, lietuviešu, moldāvu, poļu, ukraiņu, ungāru, vācu, zviedru u.c. valodās.

Gundega Muzikante (1964) ir beigusi Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolas Keramikas nodaļu un Latvijas Mākslas akadēmijas Grafikas nodaļu, ieguvusi maģistra grādu mākslā. Veidojusi ilustrācijas un grafisko dizainu vairāk nekā 30 bērnu grāmatām, ilustrējusi bērnu žurnālus „Zīlīte" un „Ezis". Viņas darbi eksponēti personālizstādēs un daudzās grupu izstādēs Baltijā, Vācijā, Skandināvijā un citur, viņa piedalījusies VI Starptautiskajā Grāmatu grafikas triennālē Viļņā, vairākas reizes Bratislavas ilustrāciju biennālē, Tallinas ilustrāciju triennālē, izstādē *The Golden Pen Belgradā* (2001), Eiropas ilustrāciju biennālē Japānā (2001) u.c. Gundega Muzikante divreiz saņēmusi Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu, kā arī bijusi Indriķa Zeberiņa un Pastariņa prēmiju laureāte. Viņas ilustrētās grāmatas vairākkārt nominētas Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas gada skaistāko grāmatu konkursā „Zelta ābele", bet 2026. gadā māksliniece iekļuva sešu pasaules labāko ilustratoru sarakstā, pretendējot uz pasaules augstākā mēroga atzinību bērnu literatūrā – Hansa Kristiana Andersena balvu, ko pasaku autora dzimšanas dienā 2. aprīlī reizi divos gados pasniedz kopš 1956. gada.

Nodarbība ES UN KOKS

MĒRĶIS – nostiprināt laika izjūtu un veicināt hronoloģisko domāšanu, izmantojot koka gadskārtu simboliku, izkopt stāstīšanas prasmes un emocionālo refleksiju.

MATERIĀLI: 23. darba lapa ar koka stumbra šķērsgriezumu un gadskārtām, krāsainie zīmuļi, flomāsteri vai vaska krītiņi.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Ar nodarbības dalībniekiem pārrunā, kas ir koka gadskārtas un ko tās stāsta par koka dzīvi. Noskaidro, ka katra gadskārta simbolizē vienu gadu arī bērna dzīvē.**
- **Bērni saskaita gadskārtas un atrod to, kas atbilst viņu pašreizējam vecumam. Izkrāso.**
- **Pedagogs uzdod jautājumus par nozīmīgiem notikumiem bērna dzīvē. Bērns atceras, cik gadu viņam tobrīd bija, un iekrāso atbilstošo gadskārtu.**
- **Pēc katra iekrāsotā notikuma bērns var īsi pastāstīt par savām atmiņām, izjūtām un cilvēkiem, kuri bijuši līdzās.**

➔ **Nodarbības noslēgumā bērni aplūko savu „dzīves koku", salīdzina, cik dažādi un interesanti notikumi jau piedzīvoti, un pārrunā, kādi notikumi varētu pievienoties nākamajos gados.**

➔ **Radošam nodarbības noslēgumam – dod bērniem iespiest pirkstiņu zīmogu tintē vai krāsā, nospiež uz papīra blakus koka šķērsgriezumam. Pārrunā līdzības – arī cilvēka pirksta nospiedums ir līdzīgs kokam. Kas vēl cilvēkam ir tāds kā kokam? (Mati kā vītolam, āda kā koka miza u.tml.).**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Cik gadu bija kokam, kad tu piedzimi? (Aprēķina mīnus 6–7 gadus, skaitot no ārpuses, un iekrāso.)
- Kad tu sāki iet bērnudārzā?
- Kad izkrita tavs pirmais zobs?
- Kad tu sāki iet skolā?
- Kad tu pirmo reizi nakšņoji pie drauga vai vecvecākiem?
- Kad tu iemācījies sasiet kurpju auklas?
- Kad tu pirmo reizi devies ceļojumā uz citu valsti vai pilsētu?
- Kad tev piedzima brālis vai māsa?
- Kad tu ieguvi savu pirmo mājdzīvnieku?
- Kad tu iemācījies lasīt?
- Kad tu iemācījies rakstīt savu vārdu?
- Kad tu satiki savu labāko draugu?
- Kad tu pirmo reizi biji bibliotēkā?
- Kad tu pirmo reizi iestādīji augu vai koku?
- Kad tu paveici ko tādu, ar ko lepojies?

Nodarbība MARŠRUTĀ KOKPILS–LIEDAGI

MĒRĶIS – attīstīt uzmanības noturību, uzmanību pret detaļām, veicināt koncentrēšanās spējas un vizuālo atmiņu, meklējot tēlus un objektus un interpretējot tos.

MATERIĀLI: grāmata vai grāmatas attēlu projekcija, 24 darba lapa, zīmulis vai krāsainie zīmuļi atrasto tēlu atzīmēšanai.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Ar nodarbības dalībniekiem aplūko ilustrācijas un pārrunā, kas tajās redzams. Aicina bērnus pamanīt, ka māksliniece ilustrācijās iezīmējusi mīklu – daudzi varoņi ieslēpušies citās lappusēs un tos pamanīt var tikai pats uzmanīgākais lasītājs.**

➔ **Iepazīstina bērnus ar tēliem vai objektiem, kas redzami darba lapā.**

➔ **Bērni uzmanīgi pēta ilustrācijas, meklē tēlus un saskaita, cik reižu katrs no tiem ilustrācijās parādās. Ja tiek izmantots projektors, šo uzdevumu var pildīt, lai noturētu bērnu uzmanību, lasot pasaku klasei priekšā.**

➔ **Atrastos tēlus bērni var atzīmēt ar zīmuli, uzliekot nelielu punktu vai aplīti blakus atradumam.**

➔ **Pēc uzdevuma izpildes bērni salīdzina rezultātus, pārrunā, kuras detaļas bija vieglāk vai grūtāk pamanīt, un dalās ar savām izmeklētāju stratēģijām.**

PAREIZĀS ATBILDES

Ezis: 7. lpp., 23. lpp., 26. lpp., 41. lpp. – **4 reizes**
Neredzamā meitene ar klausiņām: 7. lpp., 22. lpp., 26. lpp. – **3 reizes**
Rotaļu gulbis: 10. lpp., 12. lpp., 27. lpp., 40. lpp. (grūti pamanāms – knābis) – **4 reizes**
Rotaļu suns: iekšējais vāks, 33. lpp., 38. lpp., iekšējais vāks grāmatas beigās – **3 vai 4 reizes** (3, ja pieņemam, ka iekšējais vāks abās grāmatas pusēs ir tas pats zīmējums)
Rotaļu piramīda: iekšējais vāks, 11., lpp., 26. lpp., 38. lpp., iekšējais vāks grāmatas beigās – **3 vai 4** (3, ja pieņemam, ka iekšējais vāks abās grāmatas pusēs ir tas pats zīmējums)
Zirdziņš: 11. lpp., 43. lpp. – **2 reizes** (NB! zirdziņš iekšējos vākos nav tas pats – iekšējos vākos attēlots šūpuļzirdziņš bez krēpēm, bet uzdevumā atrodamajam ir krēpes)

Ieteikums! Ja bērniem nepietiek grāmatas eksemplāru, ar kuriem strādāt, izskatiet iespēju grāmatu ieskenēt projicēšanai uz ekrāna vai sadaliet bērnus stacijās – kamēr viena grupa pilda 23. darba lapu, otra grupa pilda 24. darba lapu un darbojas ar grāmatu, bet trešā – veido savu Kokpils iedzīvotāju no noslēdzošās nodarbības zemāk.

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kas ir šis tēls? Ko viņš dara Kokpilī?
- Kurš tēls atkārtojās visvairāk reižu? Kāpēc?
- Kurš bija visgrūtāk pamanāmais tēls?
- Kurš no tēliem bija paslēpies visneparastākajā vietā?
- Vai atradi visus tēlus?
- Kāpēc daži tēli ir it kā caurspīdīgi? Kas viņi, tavuprāt, ir?
- Kurp, pēc tavām domām, dodas Neredzamā meitene? Pamato!
- Kādu meklēšanas paņēmienu izmantoji – no kreisās uz labo pusi, no augšas uz apakšu vai citādi? Pastāsti citiem!
- Vai tev patīk šīs ilustrācijas?
- Vai tu ieteiktu izlasīt „Skaidu pasaku" saviem draugiem?

Nodarbība KAS DZĪVO KOKPILĪ?

MĒRĶIS – attīstīt radošumu, smalko motoriku un simbolisko domāšanu, veidojot nelielu tēlu no ievāktiem dabas materiāliem; veicināt formu un tekstūru izpēti.

MATERIĀLI: koka pērlīte, zīle vai papīra bumbiņa galvai, aukliņa vai plāna stieple, arī saldējuma kociņi, žagariņi ķermenim, karstās līmes pistole (pieaugušo uzraudzībā), šķēres, pašu ievāktie dabas materiāli lelles tērpam, dekorēšanai (miza, sūnas, sēklas, herbārijs, auduma gabaliņi, jēlvilna u.c.), griķi, lēcas, graudi (pēc izvēles) un smalka adatiņa (līmei) sejas veidošanai.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Ar nodarbības dalībniekiem izlasa grāmatu un pārrunā, kas dzīvo Kokpilī. Katram nodarbības dalībniekam uzdod no mājām atnest nelielus koka, dabas priekšmetus, piemēram, žagariņus, ķērpja gabaliņus, sērkociņus, zīles, skaidas, koka knaģi, čiekurus, sūnas, jēlvilnu, dziju u.c. veida sīkumus, ko var atrast.**

- **Atnesto nodod skolotājam, kurš saliek visu kastē un pieliek paša atnestos „viltus" priekšmetus no citiem materiāliem (plastmasas, putuplasta, dzelzs u.tml). Aicina bērnus likt roku maisā neskatoties un atminēt, kas ir liekais.**
- **Pārrunā darba drošību un iepazīstas ar atnestajiem materiāliem. Katrs pastāsta, ko viņš ir atnesis un kā tas ir saistīts ar Kokpili (kā tas ir saistīts ar koku, dabu).**
- **Tad ķeras pie savas lelles veidošanas, sekojot šiem soļiem:**
  1. Izvēlas sava Kokpils iedzīvotāja galvu – koka pērlīti (iespējams iegādāties Depo un rokdarbu veikalos), zīli, nelielu sarullētu papīra bumbiņu u.tml. un piestiprina pie auklas, plānas stieples vai ar karsto līmi pie žagara, čiekura.
  2. Piestiprina lielāku koka objektu (čiekuru, skaliņu, saldējuma kociņu, koka knaģi) zem galvas tā, lai tas atveido rumpi vai apģērbu.
  3. Tērpj un rotā lelli pēc saviem ieskatiem. Lai veidotu apjomu un kustības sajūtu – izkārto brīvi, nevis simetriski. Var izmantot krāsainas zīmuļu skaidas, kas paliek pēc asināšanas, veidot krāsainus svārkus, matus vai kroni.
  4. Veido seju ar smalkajām detaļām, marķieri vai, ja to dara skolotājs, – ar asu priekšmetu iegrebjot actiņas un muti, bet Kokpils iedzīvotājs noteikti var būt arī noslēpumains gariņš bez sejas!
- **Katrs iepazīstina ar savu Kokpils iedzīvotāju un pastāsta, kas ir viņa vecāki un ar ko viņš nodarbojas. Katrs pastāsta, kāds koka priekšmets viņš būtu, ja dzīvotu Kokpilī.**

EKSKURSIJA UZ VIENKOČU PARKU

Ja nevēlaties veidot Kokpils lelles klasē, Kokamatniecības muzejā Vienkoču parkā pieejamas radošās nodarbības – dabas rotu, dūceņu, laimes pogu u.c. koka priekšmetu izgatavošana bērniem. Domājot par Evelīnas ceļojumu, kas nepārprotami noris Ziemassvētku laikā, iespējams arī īstenot pirmsbrīvlaika ekskursiju un izmēģināt roku puzuru gatavošanā. Aktīvākiem bērniem patiks meklēšanas uzdevumi, lai iegūtu ciparu kodu Meža dārgumu skapja atvēršanai.

EKSKURSIJA UZ DABAS MUZEJU

Dabas muzeja nodarbībā Rīgā „Latvijas koki caur mūsu sajūtām" skolēni iepazīstas ar Latvijas koku daudzveidību. Izmantojot dažādas maņas (redzi, tausti, ožu), mācās pazīt kokus pēc to pazīmēm: lapām, koksnes, mizas, pumpuriem, augļiem.

Mārīte Tabita Kalniņa. Alise Landsberga
Nejaucēni. Kā es pavadīju aizraujošu vasaru gandrīz bez interneta.
Rīga: Zvaigzne ABC, 2025.

Mārīte Tabita Kalniņa (1984) ir žurnāliste, ilustratore, grāmatu apskatu veidotāja un mamma trim meitām. Viņa raksta grāmatas gan bērniem, gan pieaugušajiem. „Nejaucēni" ir viņas debijas darbs bērnu literatūrā. Mārītes darbiem raksturīga sirsnīga valoda un pietuvinātība īstajai dzīvei. Darbs „Nejaucēni" bija nominēts LALIGABA 2025 kategorijā „Labākais literatūras autordarbs bērniem".

Alise Landsberga (1976) ir beigusi Lietišķās Mākslas vidusskolu un studējusi Latvijas Mākslas akadēmijā. Bijusi māksliniece vairākām mācību grāmatām. Nāk no mākslinieku ģimenes. Arī viņas māte Alise Landsberga ir veidojusi ilustrācijas bērnu grāmatām.

Nodarbība KUKAIŅI

MĒRĶIS – veidot izpratni par dzīvo dabu, par kukaiņiem.

MATERIĀLI: 25. darba lapa, šķēres, līme, pildspalva, enciklopēdijas par kukaiņiem.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Aiciniet bērnus nosaukt dažādos kukaiņus, kuri ir minēti stāstā.**
- **Izdaliet darba lapas un aiciniet izveidot kukaiņu metamo kauliņu.**
- **Uz metamā kauliņa ir attēloti Kolorādo vabole, Briežvabole, Sirsenis, Mārīte, Jāņtārpiņš, Sēņodiņš.**
- **Ar metamā kauliņa palīdzību veiciet izlozi.**
- **Izmantojot enciklopēdijas vai vietni https://www.latvijasdaba.lv/kukaini/, katrs nodarbības dalībnieks noskaidro atbildes uz darba lapā iekļautajiem jautājumiem.**
- **Ja nodarbības dalībnieku ir vairāk kā 6, var veidot komandas.**
- **Noslēgumā komandas prezentē ziņu apkopojumu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Vai kukaiņi kaut ko apdraud?
- Kas apdraud kukaiņus?
- Vai Tu dabā pamani kukaiņus? Kādus?

Dodieties dabā vai pilsētas pļavās pētīt kukaiņus! Pirms tam kopīgi noskatieties Latvijas Dabas fonda video: https://www.youtube.com/watch?v=LICvSRz_X2w.

Nodarbība DABAS VĒROTĀJA ŽURNĀLS

MĒRĶIS – veidot izpratni par dabas procesiem, gūt pirmās pētnieciskās darbības iemaņas.

MATERIĀLI: 26. darba lapa, pildspalva, papīra paliktnis.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Aicinām nodarbību vadīt brīvā dabā.**
- **Pārrunājiet ar bērniem par mainīgiem laika apstākļiem.**
- **Vēlreiz izlasiet stāsta „Nejaucēni" nodaļu „Dabas žurnāls".**
- **Izdaliet nodarbību dalībniekiem darba lapas.**
- **Aiciniet veikt vērojumus dabā un pierakstīt tos darba lapā.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kā Tu jūties pēc laika pavadīšanas pilsētas centrā un kā – pēc pastaigas mežā? Vai jūti atšķirību? Kur Tev patīk labāk?
- Kāpēc mums ir jāiepazīst daba un tā jāsaudzē?
- Kādi ir Tavi ieradumi, kas palīdz vērot, iepazīt un saudzēt dabu?

Ir iespēja individuāli vai ar klasi iesaistīties dažādās aktivitātēs, ko organizē Latvijas Dabas fonds: https://ldf.lv/iesaisties/

Nodarbība KUKAIŅU DZĪVES CIKLS

MĒRĶIS – gūt un nostiprināt zināšanas, rosināt interesi par kukaiņu dzīvi un norisēm dabā.

MATERIĀLI: 27. darba lapa, šķēres.

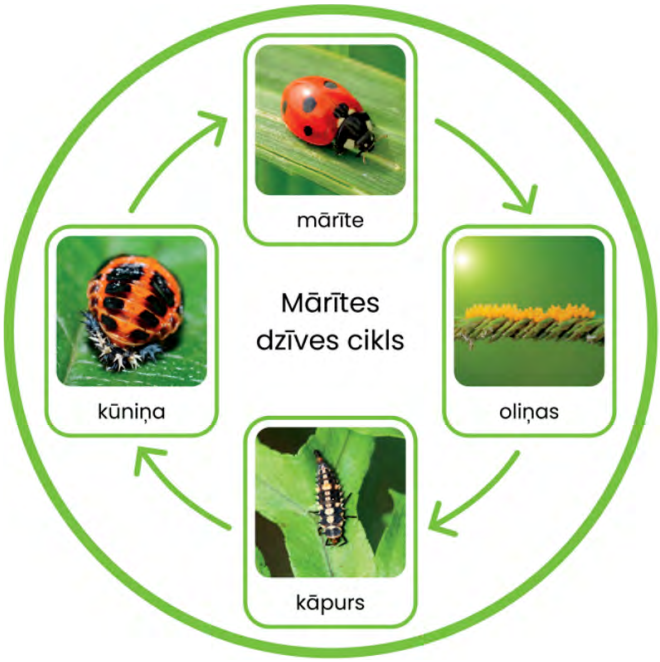
UZDEVUMA APRAKSTS

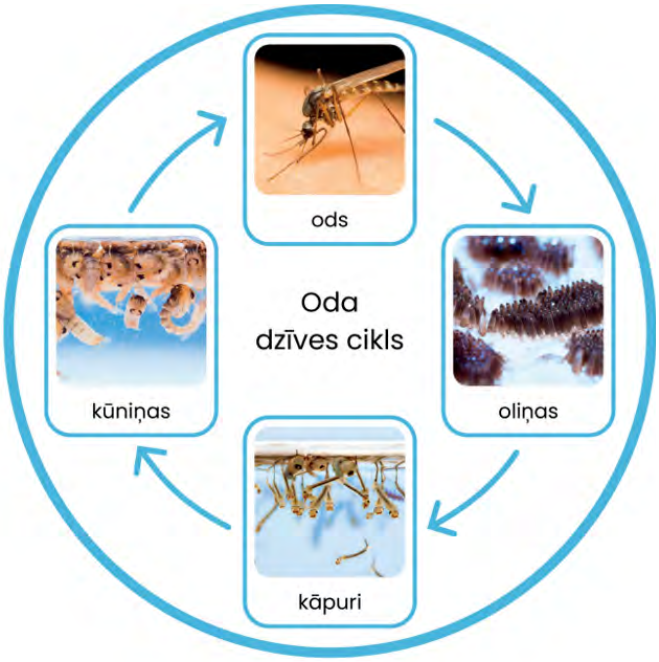
- **Vērsiet uzmanību uz norisēm dabā.**
- **Vēlreiz izlasiet stāsta „Nejaucēni" nodaļu „Dabas žurnāls".**
- **Aiciniet izprast kukaiņu dzīves ciklu.**

➔ Izdaliet darba lapas, aiciniet izgriezt attēlus un salikt tos pareizā secībā.

➔ Aiciniet bērnus prezentēt savu veikumu.

PAREIZĀS ATBILDES

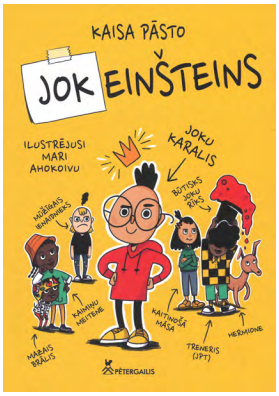

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Vai esi kādreiz dabā novērojis kukaiņus dažādās dzīves cikla stadijās? Pastāsti!
- Varbūt zini un spēj izskaidrot vēl kāda cita kukaiņa dzīves ciklu?
- Kāpēc būtu nepieciešamas zināšanas par kukaiņiem?

Iepazīstieties ar Gada kukaini 2026 – skudru circenīti: https://www.entomologi.lv/aktuali/

Kaisa Pāsto
Jokenšteins
Rīga: Pētergailis, 2025.

Kaisa Pāsto (1979) ir somu rakstniece un tekstu autore, kura specializējas bērnu un jauniešu literatūrā. Viņa studējusi un darbojas literatūras un radošās rakstniecības laukā. Autores pazīstamākās grāmatu sērijas ir „Anni, draugu dresētāja" un „Jokenšteins". 2024. gadā Espo Kultūras padome viņai piešķīra Espo gada profesionālās mākslinieces stipendiju. Autore pazīstama ar darbiem, kas viegli saprotamā, bet emocionāli trāpīgā valodā runā par aktuālām sociālām tēmām. Viņas darbi, tostarp „Jokeinšteins", tiek tulkoti un izdoti dažādās valstīs un tiem raksturīgs humors, kas palīdz runāt par nopietnām situācijām bērnu ikdienā.

Mari Ahokoivu (1984) ir somu komiksu māksliniece un ilustratore. Studējusi mākslu un dizainu Aalto Universitātes Mākslas, dizaina un arhitektūras skolā Somijā. Māksliniece komiksus profesionāli publicē kopš 2007. gada, bet ar bērnu grāmatām sākusi strādāt tikai 2019. gadā. 2023. gadā Ahokoivu saņēmusi Somijas komiksu biedrības atzinību. Viņas stilu raksturo izteiksmīga komiksu estētika, dinamiskas līnijas un spēcīgs vizuālais stāstījums. Ahokoivu darbi bieži apvieno ironiju, vizuālu vienkāršību un sociāli aktuālus tematus, kas īpaši piemēroti bērnu un jauniešu literatūrai.

Ingrīda Peldekse (1964) ir latviešu tulkotāja, kas specializējas somu valodas literatūras tulkošanā. Viņa tulkojusi vairākus nozīmīgus Somijas autoru darbus latviešu valodā, nodrošinot precīzu un plūstošu teksta pārcēlumu, kas saglabā oriģināla stilu un emocionālo niansi. No bērnu literatūras tulkojumiem pazīstamākā ir Timo Parvela grāmatu sērija par Ellu.

Nodarbība PAZAUDĒTĀS LAPPUSES

MĒRĶIS – attīstīt iztēli, loģisko domāšanu un prasmi veidot sižetu.

MATERIĀLI: 28. darba lapa, balta A4 vai A3 lapa, līme, šķēres, zīmuļi, flomāsteri.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Kopīgi aplūko darba lapā redzamās ilustrācijas no grāmatas.**
- **Pārrunā, ko bērni pamana attēlos – kādi tēli tajos redzami, kādas emocijas viņi izrāda un kādi notikumi varētu būt attēloti.**
- **Pastāsta bērniem, ka no grāmatas ir pazudušas vairākas lappuses un tagad viņiem jākļūst par rakstniekiem, lai atjaunotu stāstu.**
- **Katrs bērns vai bērnu pāris izvēlas vairākas ilustrācijas un sakārto tās sev šķietamā notikumu secībā.**
- **Bērni izgriež izvēlētos attēlus un uzlīmē tos uz savas lapas.**
- **Starp attēliem izdomā un pieraksta trūkstošos notikumus – kas notika pirms attēla, starp attēliem vai pēc pēdējā attēla.**

➔ **Ja vēlas, var uzzīmēt arī savas papildu ilustrācijas, kas aizpilda „pazudušās lappuses".**

➔ **Noslēgumā bērni iepazīstina ar savu stāsta versiju un paskaidro, kāpēc izvēlējušies tieši šādu notikumu gaitu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kurš attēls, tavuprāt, varētu būt stāsta sākums? Pamato savu izvēli!
- Kurš attēls varētu būt stāsta noslēgums? Kādēļ?
- Vai stāstā radās kāda problēma vai pārpratums? Kā tas tika atrisināts?
- Kurš notikums tavā stāstā ir visnegaidītākais?
- Ko tu pievienotu grāmatai kā jaunu lappusi?
- Kādu nosaukumu tu dotu savam stāstam?

Izveidot klases krājumu „Pazaudētās lappuses", apkopojot bērnu radītos stāstus un ilustrācijas. Kopīgi izlasīt paveikto un pārrunāt, kā ar vieniem un tiem pašiem attēliem iespējams izveidot dažādus sižetus, notikumus un stāsta atrisinājumus. Var arī nobalsot par pārsteidzošāko, smieklīgāko vai negaidītāko stāsta versiju.

Nodarbība MŪSU JAUTRIE ATGADĪJUMI

MĒRĶIS – attīstīt prasmi stāstīt par savu pieredzi, uzklausīt citus, sadarboties grupā un uzstāties auditorijas priekšā.

MATERIĀLI: A4 lapa, pildspalva vai zīmulis.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Pārrunā ar bērniem, ka smieklīgi notikumi notiek gandrīz ikvienam. Dažreiz tie ir pārpratumi, dažreiz neveiklas situācijas, bet reizēm vienkārši negaidīti notikumi, kurus vēlāk ir jautri atcerēties.**

➔ **Nolasa tekstu: Humors bieži rodas no ikdienas situācijām. Tas var būt kāds pārpratums, neveikls atgadījums, smieklīga saruna vai negaidīts notikums. Daloties savos stāstos, mēs varam ne tikai iepriecināt citus, bet arī atklāt, ka līdzīgas situācijas ir piedzīvojuši daudzi cilvēki.**

➔ **Sadala bērnus grupās pa 2–4 dalībniekiem.**

➔ **Aicina katru grupas dalībniekus pastāstīt vienu vai vairākus smieklīgus, neparastus vai atmiņā paliekošus notikumus no savas dzīves.**

➔ **Dod laiku uzklausīt visus stāstus un apspriest, kuri no tiem šķiet visinteresantākie, pārsteidzošākie vai jautrākie un pierakstīt tos.**

➔ **Grupa izvēlas vienu vai vairākus stāstus, kurus prezentēt pārējiem.**

➔ **Bērni kopīgi vienojas, kā stāstu pastāstīt auditorijai. To var darīt viens stāstītājs vai vairāki grupas dalībnieki, pārmaiņus papildinot viens otru.**

➔ **Katra grupa prezentē savu izvēlēto stāstu pārējiem dalībniekiem.**

➔ **Pēc prezentācijām pārrunā, kas stāstos bija interesants, negaidīts vai smieklīgs un kāpēc dažādi cilvēki vienus un tos pašus notikumus uztver atšķirīgi.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kāds ir smieklīgākais notikums, ko esi piedzīvojis?
- Vai šis notikums tav šķita smieklīgs uzreiz vai tikai pēc kāda laika?
- Kas vēl piedalījās šajā notikumā?
- Kā reaģēja apkārtējie cilvēki?
- Kāpēc, tavuprāt, šo stāstu būtu interesanti dzirdēt citiem?
- Kā stāstu var izstāstīt tā, lai klausītājiem būtu viegli tam sekot līdzi?

„Jautro stāstu pēcpusdiena" – aicina citu klasi, vecākus vai skolas darbiniekus noklausīties bērnu sagatavotos stāstus. Katra grupa izspēlē savu izvēlēto atgadījumu, bet klausītāji var uzdot jautājumus vai dalīties ar līdzīgiem notikumiem no savas pieredzes. Noslēgumā kopīgi pārrunā, kuri stāsti pārsteidza, lika pasmaidīt vai atgādināja par pašu piedzīvoto.

Marija Parra, Oshilla Irgensa
Mēs ar Tūru
Rīga: Liels un mazs, 2025.

Marija Parra (1981) ir norvēģu rakstniece. Pēc maģistrantūras studijām Bergenas universitātē strādājusi par vidusskolas skolotāju, bet jau kopš 2012. gada profesionāli nodevusies tikai rakstniecībai. Viņa ir augsti novērtēta autore un ir saņēmusi vairākas starptautiskas balvas, tostarp *Luchs, Silbernen griffel un Prix Sorcière*. Tāpat rakstniece trīs reizes savas karjeras laikā ieguva „Brage" balvu, kas ir viena no nozīmīgākajām balvām Norvēģijā bērnu un jauniešu literatūrā. Pēc latviešu valodā tulkoto grāmatu „Vafeļu sirdis" (2016) un „Vārtsargs un jūra" (2019) motīviem režisors Jānis Znotiņš veidojis izrādes bērniem.

Oshilla Irgensa (1976) ir norvēģu ilustratore, kura dzīvo un strādā Oslo. Viņa ir absolvējusi Oslo Nacionālo mākslas akadēmiju. Strādājusi par zīmēšanas un dizaina pasniedzēju. Septiņus gadus ilustrējusi psihologa rubriku laikraksta „Aftenposten" nedēļas nogales pielikumā, ir arī regulāra Norvēģijas Psihologu asociācijas žurnāla „Psykologi" līdzstrādniece. Sadarbojas ar dažādiem bērnu grāmatu autoriem un vairākām izdevniecībām, tostarp ilustrējusi Marijas Parras stāstus bērniem.

Grāmatu tulkojusi **Jolanta Pētersone** (1978). Viņa ir studējusi Latvijas Kultūras akadēmijā gan Latvijas un Norvēģijas kultūras sakaru, gan kultūras teorijas programmā, savukārt Bergenas Universitātē papildinājusi zināšanas par par norvēģu valodu un literatūru. Viņa lieliski prot arī zviedru, angļu un krievu valodu, diezgan brīvi jūtas vācu un dāņu valodas plašumos. J. Pētersones pirmais tulkojums izdots 2001. gadā, tostarp norvēģu pasaku krājums, biogrāfiskais romāns par Henriku Ibsenu, Ērlena Lū un Marijas Parras darbi. Par Marijas Parras grāmatas „Mēs ar Tūru" tulkojumu 2026. gadā viņa ir saņēmusi Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu.

Nodarbība TESTS PAR GRĀMATU „MĒS AR TŪRU"

MĒRĶIS – sekmēt lasītā teksta izpratni.

MATERIĀLI: 29. darba lapa, pildspalva vai zīmulis.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Izdalīt nodarbības dalībniekiem darba lapas un pārrunāt uzdevumu.**
- **Paskaidrot, ka bērniem ir jāizpilda tests par grāmatu „Mēs ar Tūru", apvelkot, viņuprāt, pareizo atbildi.**
- **Pēc uzdevuma izpildīšanas pārbaudīt pareizās atbildes.**

PAREIZĀS ATBILDES

1. c
2. a
3. b
4. b
5. a
6. c
7. b
8. c
9. a
10. b

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Vai tev ir brāļi vai māsas?
- Kādas ir Īdas un Tūra attiecības?
- Kurš no Īdas un Tūra piedzīvojumiem tev patika visvairāk? Kāpēc?
- Ko tu gribētu pajautāt Īdai vai Tūram?

Sadalīties grupās un uzzīmēt vēl kādu notikumu, kas varētu notikt ar Tūru un Īdu.

Nodarbība TŪRA UN ĪDAS RAKSTURA ĪPAŠĪBAS

MĒRĶIS – sekmēt lasītā teksta izpratni, veicināt izpratni par cilvēka rakstura īpašībām.

MATERIĀLI: 30. darba lapa, pildspalva vai zīmulis.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Pastāstīt nodarbības dalībniekiem, kas ir rakstura īpašības – noturīgas personības iezīmes un paradumi, kas nosaka cilvēka uzvedību, attieksmi pret citiem un reakciju dažādās dzīves situācijās. Tās nav iedzimtas kā temperaments, bet gan veidojas un attīstās visas dzīves garumā, ietekmējoties no audzināšanas un apkārtējās vides.**

➔ **Izdalīt darba lapas un aicināt bērnus aplīšos ierakstīt, kādas rakstura īpašības piemīt Tūram un Īdai.**

➔ **Pēc uzdevuma izpildīšanas kopīgi uz atsevišķas lapas pierakstīt minētās rakstura īpašības. Pārrunāt, kuras īpašības piemīt gan Tūram, gan Īdai.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kura rakstura īpašība, tavuprāt, ir vissvarīgākā draugā?
- Kuras trīs īpašības, tavuprāt, tevi raksturo?
- Vai cilvēks laika gaitā var iegūt jaunas rakstura īpašības?
- Kas ir svarīgāk – tas, ko kāds saka, vai tas, ko kāds dara?

Uzspēlēt spēli „Īpašību bingo" – izveidot kartītes ar īpašībām, bērni staigā apkārt un meklē klasesbiedrus, kuri atbilst īpašībai. Piemēram, „Šis cilvēks bieži palīdz citiem", „Vienmēr smaidīgs", „Prot mierīgi gaidīt" utt.

Nodarbība MANA ĪPAŠĀ VIETA

MĒRĶIS – veidot izpratni par sev nozīmīgām vietām.

MATERIĀLI: 31. darba lapa, krāsainie zīmuļi.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Noskaidrot kopā ar nodarbības dalībniekiem, kā tika veidoti grāmatas nodaļu nosaukumi. Par kādām vietām Tūra un Īdas dzīvē tiek stāstīts grāmatā?**
- **Izdalīt darba lapas un aicināt bērnus uzzīmēt un nedaudz aprakstīt vietu, kas viņiem patīk vai ir īpaša, saistās ar labām emocijām, atmiņām, vai arī izvēlēties vai izdomāt kādu interesantu un neparastu vietu, uz kurieni viņi vēlētos doties.**
- **Pēc uzdevuma izpildīšanas, aicināt tos bērnus, kuri vēlas, iepazīstināt ar savu zīmējumu un stāstu citus.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kā tu saproti teicienu "Visas šīs vietas – tie esam mēs?"
- Vai tev ir kāda īpaša vieta, kas tev ir svarīga vai saistās ar pozitīvām emocijām?
- Kad mēs jūtamies nomākti, kā atrašanās patīkamos apstākļos var palīdzēt mums justies labāk?
- Kā tev šķiet, vai ir svarīgi saglabāt atmiņas fotogrāfijās vai video?
- Uz kādu vietu (reālu vai izdomātu) tu vēlētos doties?

Iepazīstiet kādu interesantu vietu apkaimē, kur vēl neesat bijuši.

Lelde Jauja
Superspējas un kāmīša spoks
Rīga: Latvijas Mediji, 2025.

Autore Lelde Jauja (1983) ir dzimusi un augusi Līvānos. 2005. gadā ieguvusi maģistra grādu Latvijas Universitātes Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē. Piedalījusies Prozas lasījumos un 2020. gadā absolvējusi Literārās akadēmijas Prozas kursu. Sarakstījusi romānus „Vīrs, bērni un pieci randiņi" (2020) un „Pārēšanās ābece" (2023) autore. Izdevniecībā „Latvijas Mediji" 2023. gadā izdotā pirmā grāmata sērijā par Gabi Elu „Tās ir tikai superspējas" ir viņas pirmais darbs bērnu literatūras laukā. Uzzini vairāk – https://izdevnieciba.latvijasmediji.lv/lv/autori/lelde-jauja.146.

Olga Gogole (1980) ir dizainere un ilustratore no Rīgas. Studējusi Latvijas Mākslas akadēmijā un strādājusi dizaina un iepakojuma auzņēmumos. Patīk eksperimentēt ar akvareļiem, zīmēt ar roku un strādāt ar planšeti. Aizraujas ar fotografēšanu un retu augu audzēšanu. Ilustrējusi arī pirmo Leldes Jaujas grāmatu sērijā par Gabi Elu „Tās ir tikai superspējas" (2023), kā arī citas grāmatas. Uzzini vairāk – https://olgagogole.com/about-me/.

Nodarbība GABI ELAS SUPERSPĒJAS

Mērķis – veicināt izpratni par grāmatas saturu un pārdomas par savu un citu cilvēku ikdienas "superspējām".

Materiāli: 32 darba lapa, rakstāmrīks.

Uzdevuma apraksts

- **Uzdevumu var veikt bez grāmatas lasīšanas individuāli vai grupās.**
- **Izdalīt darba lapas un izskaidrot uzdevumu:**

  1) Papildini Gabi Elas superspēju nosaukumus ar trūkstošajiem vārdiem, kurus atradīsi tabulā;
  2) Apvelc kārtas numuru tām superspējām, kuras piemīt arī tev?

- **Pārbaudīt pareizās atbildes.**
- **Pārrunājot uzdevuma izpildi un rezultātus, var izmantot jautājumus uzdevuma izpratnei.**

PAREIZĀS ATBILDES

Gabi Elas 18 superspējas:

1. Neatceras to, kas NAV atcerēšanās vērts
2. Nemāk izrunāt r
3. Dusmu savaldīšana
4. Jutīgs snīpis
5. Perfekta atmiņa
6. Izcila humora izjūta

7. Aizcērt savas istabas durvis
8. Perfekts brīdis, kad panākt savu
9. Tēlot citas emocijas
10. Atrast jebkurai problēmai risinājumu
11. Ātra reakcija
12. Mācīties no savām kļūdām
13. Būt neredzamai
14. Izdomāt perfektu grupas nosaukumu
15. Iztēlē izkrāsot pasauli
16. Neklausīties to, ko negrib dzirdēt

Šīs superspējas rakstāmas vienā vārdā. Uzraksti tās?

17. Ziņkārība
18. Dzejot

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kas, tavuprāt, ir superspēja?
- Vai cilvēkiem piemīt superspējas?
- Vai tev piemīt superspējas? Ja ir, tad kādas?
- Ko var darīt ar superspēju? Kādas priekšrocības tā dod?
- Tavuprāt, vai visas Gabi Elas 18 superspējas var uzskatīt par īstām superspējām? Pamato atbildi.
- Cik daudzas no Gabi Elas superspējām piemīt arī tev? Nosauc kādu no tām.
- Vai tu vari izdomāt vēl kādu superspēju, kura piemīt Gabi Elai, bet nav pieminēta grāmatā?
- Vai tu būtu gana drosmīgs, lai citiem pastāstītu par savu superspēju?
- Kādu superspēju tu sev gribētu? Kāpēc?

- **Izlasīt pirmo sērijas grāmatu par Gabi Elu „Tās ir tikai superspējas" (2023).**
- **Uzzīmēt Rīgu, par iedvesmu ņemot Gabi Elas citātu no grāmatas 12. lpp.: „Tagad, jāsaka, dzīve izskatās tīri jauka, un, lai gan nedaudz māc bažas par to, ka DUSMĪGO DUSMU superspēja ir sākusi mazināties, ir parādījusies cita – DUSMU SAVALDĪŠANA.**
Ziniet ko – tā tik ir štelle! Tā ļoti noderētu vecākiem un skolotājiem, bet pamēģiniet viņiem to pateikt (labāk nemēģiniet), tad uzreiz redzēsiet Rīgu. Šādos gadījumos Rīga izskatās pēc cilvēka ar izvalbītām acīm, sarauktu degunu, gigantisku, atplestu muti un matiem, kas smieklīgi kratās."

Nodarbība TESTS

MĒRĶIS – veicināt izpratni par grāmatas saturu un veicināt diskusiju par grāmatā aprakstītajām tēmām.

MATERIĀLI: grāmata, 33. darba lapa, pildspalva.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Uzdevums veicams individuāli vai grupā.**

➔ **Izlasīt grāmatu.**

- **Izdalīt darba lapas un izskaidrot uzdevumu: Katram jautājumam apvilkt vienu pareizo atbildi. Uzdevumu var veikt, piedāvājot atbildes meklēt grāmatā, jo katram testa jautājumam ir pierakstīts lapaspuses numurs, kurā ir meklējama atbilde.**
- **Pārbaudīt pareizās atbildes.**
- **Pārrunājot grāmatas saturu un testa rezultātus, var izmantot jautājumus uzdevuma izpratnei.**

PAREIZĀS ATBILDES

1. Kāds vārds ir ierakstīts Gabi Elas dzimšanas apliecībā? (8. lpp.).
   Atbilde: **b. Gabriela**
2. Kāda tēma bija Gabi Elas senāk uzrakstītajam dzejolim? (6. lpp.).
   Atbilde: **a. Pasaule bez mēsliem un misenēm**
3. Ko nozīmē jēdziens "mākoņu stūmējs"? (7. lpp.).
   Atbilde: **b. Cilvēks, kas neņem vērā reālo situāciju; cilvēks, kas aizraujas ar ko iedomātu, iztēlotu**
4. „Gabi Ela jūtas kā Sarkangalvīte, kurai māte likusi aiznest pīrādziņus vecmāmiņai un kura pa ceļam satiek vilku. Gabi Ela nesatiek vilku, viņa satiek..." (8. lpp.).
   Atbilde: **c. Eviju (tēta otro sievu) ar abiem Peļiem (tēta citiem bērniem)**
5. Ko Gabi Ela pamanīja sēžam uz garāžas lieveņa, kamēr gāja ciemos pie Omes? (8. lpp.).
   Atbilde: **a. Bārdaini**
6. Kādā vārdā Gabi Ela vienmēr uzrunā draugu Kārli? (10. lpp.).
   Atbilde: **b. Kālis**
7. „Kad Gabi Ela sajūt sevī dusmas, viņa dara tā: iedomājas, ka dusmas pārvēršas par..." (12. lpp.).
   Atbilde: **c. kaķīti**
8. Kura ir Gabi Elas jautrākā superspēja? (14. lpp.).
   Atbilde: **a. Izcila humora izjūta**
9. Ar ko Gabi Ela devās ciemos pie savas Omes? (19. lpp.).
   Atbilde: **c. Ar Kārli un Rebeku**
10. „Dienā, kad Omi operē, ar Mammu vispār nav iespējams sarunāties. Viņa ir izklaidīga, neklausās, ko Gabi Ela saka, un Gabi par to sadusmojas un..." (21. lpp.).
    Atbilde: **b. aizcērt savas istabas durvis**
11. Kad Gabi Elas mamma ir vāja, viņa atļauj lietas, ko neatļautu, ja justos spēcīgāka, tāpēc Gabi Ela izdomā, ka tagad ir perfekts brīdis, kad panākt savu un paziņo, ka vēlas: (22. lpp.).
    Atbilde: **c. Zilus matus**
12. Kad Gabi Elas mamma viņai paziņoja ļoti skumjo ziņu, ka Omīte ir nomirusi, Gabi Ela kādu laiku nespēja... (24. lpp.).
    Atbilde: **a. raudāt**
13. Kāds ir Gabi Elas un viņas draugu mūzikas grupas nosaukums? (53. lpp.).
    Atbilde: **b. Kāmīša spoks**
14. Kura superspēja mēdz būt spēcīgāka par bailēm? (32. lpp.).
    Atbilde: **c. Ziņkārība**
15. Kad Gabi Elas draugi devās prom no viņas Omītes bēru mielasta, kura laikā viņu grupa nodziedāja pāris dziesmas, Gabi Ela pēkšņi sagribēja draugus... (61. lpp.).
    Atbilde: **b. apskaut**
16. Ko nozīmē Gabi Elas un viņas mammas plaukstu saspiešanas slepenā valoda? (63. lpp.).
    Atbilde: **c. Es tevi mīlu**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kāpēc Gabi Ela izvēlās lietot divkāršo vārdu, nevis oficiālo vārdu?
- Kā vārds vai iesauka ietekmē mūsu pašsajūtu?
- Kā dzeja var kļūt par labu veidu, lai izteiktu savas domas par nopietnām tēmām?
- Kā atrast līdzsvaru starp „mākoņu stumšanu" un reālo dzīvi?
- Cik viegli/grūti, tavuprāt, ir pieņemt to, ka vecākiem pēc šķiršanās izveidojas jauna ģimene un ir citi bērni?
- Kādas izjūtas stāstā rada svešinieka Bārdaiņa satikšana un Gabi Elas nonākšana vienai viņa garāžā?
- Vai tev un taviem draugiem ir iesaukas un vārdi, kuras saprotat tikai jūs?
- Kāpēc spēja saskatīt situācijā joku var palīdzēt izdzīvot grūtos brīžus?
- Kāpēc ir svarīgi, lai grūtos brīžos līdzās ir īsti draugi? Vai tu esi īsts draugs kādam?
- Kāpēc bērni reizēm sadusmojas uz vecākiem, kuri pārdzīvo lielu satraukumu?
- Kāpēc pusaudžiem bieži rodas vēlmes pēc radikālām ārējām pārmaiņām, piemēram, zilu matu krāsošanas, tieši emocionāli smagos brīžos?
- Kā mūzikas grupas nosaukums „Kāmīša spoks" sasaucas ar notikumiem, kas norisinās grāmatā?
- Kādās dzīves situācijās ziņkārība var kļūt par bīstamu vai drosmi veicinošu īpašību? Mini piemērus!
- Kāpēc pēc bēdīgiem notikumiem, kā bēres, cilvēkiem rodas vēlme būt kopā un svinēt dzīvi?
- Kā slepenā žestu valoda palīdzēja Gabi Elai un viņas mammai brīdī pēc omītes bērēm, kad vārdus bija par grūtu izrunāt skaļi?

- **Uzrakstīt dzejoli par tēmu, kas atspoguļo vienu no Gabi Elas vērtībām, kā arī superspēju DZEJOT. Kā piemēru minēt citātu no grāmatas:**
  „Es, ja kas, jau sen uzdzejoju dzejoli, kas veltīts pasaulei bez mēsliem un misenēm, (..)" (6. lpp.) (..)
  „Ja vien atmiņa neviļ, tas skanēja apmēram šādi (7. lpp.):
  „Kad cūkošanās beigsies,
  Cilvēkiem baigi veiksies,
  Laimīgāki visi kļūs,
  Tāpēc ka plastmasas nebūs.""
  Var izmantot dzejoļa/dziesmas teksta piemēru no grāmatas 19. lpp.
- **Izveidot masku pret bailēm vai kautrību, lai radītu aizsargātības vai drošības sajūtu. Uzrakstīt dzejoli, kā rosināts iepriekš, uzvilkt masku, lai smeltos drosmi to nolasīt vai norepot kā Gabi Elas brālis. Tas varētu būt arī kā masku un dzejas konkurss.**

Andris Akmentiņš, Krišs Salmanis
Klātbūtne.
Rīga: Liels un mazs, 2026.

Andris Akmentiņš (1969) ir latviešu dzejnieks, prozaiķis un atdzejotājs. Beidzis Latvijas Valsts universitātes Filoloģijas fakultātes Žurnālistikas nodaļu, strādājis reklāmas nozarē, atdzejojis krievu dzeju (vairākkārt tekstgrupas „Orbīta" autorus), tulkojis arī bērnu grāmatas izdevniecībā „Egmont Latvia", tostarp bērnu iemīļoto komiksu „Donalds Daks", rakstījis tekstus bērnu teātra izrādēm, animācijas filmām un spēlfilmām. Publicējis dzejoļus bērniem gadagrāmatā „Garā pupa". Tulkojis un atdzejojis dialogus un dziesmu tekstus latviešu valodas dublāžai vairāk nekā 50 animācijas filmām. 2013–2024. gadā vadījis dzejas praktiskās rakstīšanas kursu Liepājas Universitātes rakstniecības programmā maģistriem. Par saviem darbiem saņēmis vairākus apbalvojumus: Klāva Elsberga prēmiju, Autora balvu un Dzintara Soduma balvu, bet nesenākais no apbalvojumiem tika saņemts pērn, – trešdaļgadsimta balva par dzejoļu krājumu „Māja" (1992).

Krišs Salmanis (1977) veido instalācijas, video un animāciju, ilustrē bērnu grāmatas. Saņēmis Purvīša balvu un pārstāvējis Latviju Venēcijas mākslas biennālē. Darbi atrodas Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā, Igaunijas Mākslas muzejā, Somijas Laikmetīgās mākslas muzejā Kiasma un citās kolekcijās.

Nodarbība JAUNAIS ĢEOGRĀFS

MĒRĶIS – attīstīt latviešu valodas prasmes, ģeogrāfijas zināšanas, vizuālo pratību, kultūras izpratni un komunikācijas prasmes, apvienojot dzeju, vietvārdu atpazīšanu, attēlu interpretāciju un refleksiju par dažādām Latvijas vietām.

MATERIĀLI: 34. darba lapa, pildspalva.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Nodarbības dalībnieki lasa A. Akmentiņa dzejoli „Jauno ģeogrāfu sasauksme" un ieraksta trūkstošos vietvārdus pareizā locījumā, balstoties uz atskaņām.**

Pareizās atbildes: **Rīga, Kolkas rags, Valka, Slokas, Skrundas, Saldus.**

➔ **Nodarbības dalībnieki apgriež darba lapas otru pusi un apskata attēlus ar minētajām Latvijas vietām. Baltajā laukumā pie attēla ieraksta vietu, kas, viņaprāt, attēlā redzama.**

➔ **Pārrunā atbildes.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kurās no dzejolī minētajām vietām esi bijis tu?
- Kurp tu gribētu aizbraukt?

- Kura, tavuprāt, ir skaistākā Latvijas vieta?
- Kurus attēlus bija grūti atpazīt? Kas tajos ir attēlots?
- Kas ir Kolkas rags? Ar ko tas ir īpašs?
- Kas ir redzams attēlā ar Rīgu? Ar ko šī vieta ir īpaša?
- Vai esi kādreiz bijis Skrundā? Kāpēc to mēdz saukt arī par Spoku pilsētu?
- Kas, tavuprāt, ir rozā ēka attēlā ar Sloku?
- Kas ir Valkas māsa? Ar kuru valsti robežojas Valka?
- Kuru pilsētu vēl sauc par "medus pilienu Kurzemes bļodā"? Kāpēc?!

Nodarbība KLĀTBŪTNE

MĒRĶIS – attīstīt latviešu valodas prasmes, pilnveidot ģeogrāfijas zināšanas, vizuālo un kultūras izpratni, komunikācijas prasmes, apvienojot dzeju, vietvārdu atpazīšanu, attēlu interpretāciju un refleksiju par dažādām Latvijas vietām.

MATERIĀLI: 35. darba lapa, pildspalva, plastilīns un darbam nepieciešamie apstākļi.

UZDEVUMA APRAKSTS

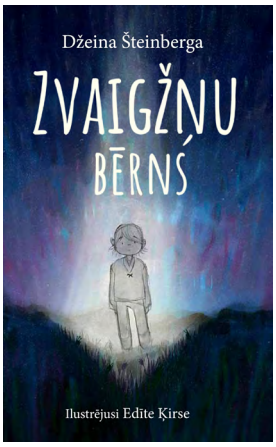
- **Nodarbības dalībnieki iepazīstas ar A. Akmentiņa dzejoļu krājumu.**
- **Pievērst uzmanību dzejoļu krājuma ilustrācijām, ko veidojis Krišs Salmanis. Pārrunā, kas izmantots, lai ilustrācijas veidotu, pārrunā, kas ir plastilīns un ko no tā veido, bērnu pieredzi ar plastilīnu bērnudārzā, skolā.**
- **Izdala darba lapas. Aicina dalībniekus pievērst uzmanību attēliem un savienot tos ar pareizo filmas varoni. Pārrunā plastilīna animāciju (claymotion) kā mākslas veidu viņiem pazīstamās filmās.**
- **Visi kopā izlasa krājuma tituldzejoli „Klātbūtne", kas ir arī krājuma nosaukums.**
- **Nodarbības dalībnieki apspriež, ko viņiem nozīmē klātbūtne un kad viņi to vislabāk izjūt.**
- **Veido savu Klāt-Būtni, izmantojot plastilīnu.**

Lai sagatavotos veidošanai, iesakām izmantot Ronija Orena grāmatu „Plastilīna noslēpums", kur atrodami dažādi veidošanas paraugi.

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Vai, tavuprāt, mākslinieki izmanto plastilīnu, lai radītu filmas vai ilustrācijas?
- Kādu sajūtu tevī rada no plastilīna veidoti tēli?
- Ko nozīmē vārds „klātbūtne"? No kuriem citiem vārdiem tas sastāv?
- Kādi klātbūtnes vai neklātbūtnes piemēri varētu tikt pamanīti skolā?
- Kad tu jūties klātesošs?
- Kad tev ir grūti būt klātesošam?
- Kuras ikdienišķas nodarbes, cilvēki, vietas vai priekšmeti tev labāk palīdz būt klātesošam?
- Ja klātbūtne patiešām būtu būtne, kāda tā būtu? Kāpēc?
- Kas ir klātbūtne A. Akmentiņa dzejolī „Klātbūtne"?

Izveidojiet klātbūtņu izstādi un pārliecinieties, cik daudz un dažādas var būt klātbūtnes! Izpaudieties radoši, iekļaujot izstādē gan savus plastilīna darbus, gan rakstiskas pārdomas. Tā var būt arī fotogrāfiju izstāde ar „klātbūtnēm", kas iemūžinātas skolas gaiteņos. Tie var būt skaņu ieraksti – skolas zvans, čalas garderobē u.tml. Neaizmirstiet iekļaut izstādē plakātu ar jautājumu „Kur tu jūties klātesošs?" un aukliņā iesietu rakstāmo. Tieši klātbūtne mums palīdz būt šeit un tagad, lai gūtu visbagātīgāko pieredzi.

Džeina Šteinberga. Edīte Ķirse
Zvaigžņu bērns.
Rīga: Zvaigzne ABC, 2025.

Džeina Šteinberga (1980) ir piedalījusies vairākos stāstu konkursos. Debitējusi rakstniecībā ar romānu „Lasītāja", kurš tikai iekļauts Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasīšanas veicināšanas programmā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2021" un tika atzīts par labāko grāmatu jauniešiem. Bērnībā pati bijusi liela lasītāja. Autore ir publicējusi vairākus stāstus gan periodikā, gan stāstu antoloģijās, bijusi „Prozas lasījumu 2021" stāstu konkursa laureāte. Ikdienā strādā sabiedrisko attiecību nozarē.

Edīte Ķirse (1985) ir studējusi grafisko dizainu, ilustrējusi dažādas publikācijas un bērnu grāmatu sēriju „Hugo", kas izdotas Zviedrijas izdevniecībā „LAVA". Veido dizainu bērnu apģērbu zīmolam „Paade Mode".

Nodarbība KO STĀSTA SENĀS RŪNAS?

MĒRĶIS – attīstīt vērību, rosināt interesi par senatni.

MATERIĀLI: 36. darba lapa, pildspalva.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Atgādiniet nodarbības dalībniekiem par seno jūrasbraucēju cilti – vikingiem, kuri dzīvoja laikā no 8. līdz 11. gs.**
- **Iepazīstiniet ar rūnu rakstu.**
- **Izdaliet darba lapas un aiciniet atšifrēt jautājumu, izmantojot rūnu alfabētu.**

PAREIZĀS ATBILDES

Jā:

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Vai vari iztēloties, kādi vikingi izskatījās, ar ko nodarbojās, ko viņi mācēja?
- Kādas prasmes vikingiem bija nepieciešamas, lai izdzīvotu?
- Kādi varētu būt vikinga ikdienas pienākumi bērniem?
- Kā tu domā, kā vikingi orientējās jūrā bez kartēm un GPS?

Izmantojot Latvijas Nacionālās bibliotēkas meklēšanas pārlūku PRIMO, var atrast apkopotu informāciju no dažādām datu bāzēm par Vikingiem. Tur ir iekļauti vairāki raksti no žurnāla „Ilustrētā Pasaules Vēsture" , „Ilustrētā Junioriem", „Ilustrētā Zinātne" u.c. Atrodi informāciju un izlasi to! PRIMO vari atrast www.lnb.lv vai šeit: https://ej.uz/2wy25.

Nodarbība PĀRI GADSIMTIEM

MĒRĶIS – rosināt iztēli, attīstīt valodas un interesi par vēstures liecībām.

MATERIĀLI: 37. darba lapa, pildspalva.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pārrunājiet ar bērniem, kā izpaužas daudzu gadsimtu laika distance, kas šķir mazo Arni no mūsdienām. Ir daudz un dažādu lietu, ko mēs ikdienā lietojam, bet senie vikingi par to pat nenojauta.**
- **Izdaliet darba lapas.**
- **Aiciniet iztēloties, kā tas notiktu, ja jūs ar mūsdienīgām lietām sastaptos pirmo reizi.**
- **Kā būtu iespējams izskaidrot, kas ir darba lapā minētie priekšmeti?**
- **Kad darba lapas aizpildītas, aiciniet kādu no bērniem nolasīt izdomāto skaidrojumu.**
- **Pārējā grupa mēģina uzminēt, kas tas ir par priekšmetu, ko lietojam mūsdienās.**
- **Kad priekšmets uzminēts, aiciniet nākošo.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Pasaule ļoti strauji mainās. Noskaidro, kas taviem vecākiem bērnībā vēl nebija, savukārt tu to mūsdienās izmanto ikdienā?
- Kas ir „vēsturisks priekšmets"? Kā mēs varam noteikt, ka tas ir sens?
- Kāpēc cilvēki glabā senus priekšmetus muzejos?
- Ko mēs varam uzzināt par cilvēku dzīvi, skatoties uz seniem priekšmetiem?

Aicinām apmeklēt Latvijas Nacionālā vēstures muzeja piedāvātās nodarbības skolām, piemēram, „Straumējot laiku".
https://lnvm.gov.lv/skolam/muzejpedagogiskas-nodarbibas/straumejot-laiku/

MĒRĶIS – attīstīt kritisko domāšanu, medijpratību.

MATERIĀLI: 38. darba lapa, pildspalva.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Rosiniet sarunu par cilvēka spēju radīt tekstu dažādos laikos – kā tas tika darīts vikingu laikos, kā – mūsdienās.**
- **Izdaliet darba lapas un aiciniet izlasīt minētos citātus.**
- **Daļa no tiem ir cilvēka radīti, daļa ar mākslīgā intelekta palīdzību.**
- **Bērniem jāatzīmē, kurus citātus ir rakstījusi grāmatas „Zvaigžņu bērns" autore Džeina Šteinberga, kurš teksts radīts ar mākslīgā intelekta palīdzību?**

PAREIZĀS ATBILDES

A (Autores radīts): 4, 5, 6, 8.
MI (Mākslīgā intelekta radīts): 1, 2, 3, 7.

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Vai Tu izmanto mākslīgo intelektu?
- Kad un kādiem nolūkiem, tavuprāt, vajadzētu izmantot mākslīgo intelektu?
- Kāpēc tomēr vajag domāt un rakstīt pašam?
- Ja raksti skolā uzdotu eseju ar mākslīgā intelekta palīdzību, vai vari saukt sevi par tās autoru?

Aicinām izspēlēt drosinternets.lv viktorīnu bērniem un jauniešiem par digitālo pasauli, internetu un mūsdienu tehnoloģijām!
https://drossinternets.lv/lv/posts/view/drossinternets-lv-viktorina-vasaras-nometnem

Sāra Jēgere
Un pasaule, tā aizlido
Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2025.

Sāra Jēgere (1979) ir vācu rakstniece, kura raksta bērniem un jauniešiem. Viņa studējusi kultūras un mediju jomu un ilgstoši strādājusi arī kā teātra pedagoģe. Autores pazīstamākie darbi ir „Nakts, liela kā mēs" (2021), „Uz priekšu, uz dienvidiem" (2023) un „Un pasaule, tā aizlido" (2024). 2025. gadā romāns „Un pasaule, tā aizlido" saņēma Vācijas Jaunatnes literatūras balvu. Savos darbos autore pievēršas pusaudžu emocionālajai pasaulei, draudzībai, vientulībai un identitātes meklējumiem. S. Jēgeres rakstību raksturo poētiska, niansēta valoda un spēja jutīgi atklāt jauniešu pārdzīvojumus.

Sāra Mausa (1995) ir vācu ilustratore un mākslas pedagoģe. Viņa dzīvo Esenē un strādā kā brīvmāksliniece, kā arī pasniedz mākslu. Plašāku atpazīstamību guvusi ar ilustrācijām bērnu un jauniešu literatūrā, īpaši sadarbojoties ar rakstnieci Sāru Jēgeri. Viņas ilustrācijas papildina romānu „Un pasaule, tā aizlido". Mākslinieces stilu raksturo komiksu estētikas elementi, izteiksmīgi tēli un emocionāli niansēts vizuālais stāstījums. Viņas darbi palīdz atklāt varoņu pārdzīvojumus un rada īpašu saikni starp tekstu un lasītāju.

Inga Karlsberga (1971) ir latviešu tulkotāja un redaktore, kas tulko no vācu, nīderlandiešu un dāņu valodas. Viņa studējusi filozofiju Latvijas Universitātē un kopš 2003. gada strādā par projektu vadītāju un literāro redaktori Jāņa Rozes apgādā. Karlsberga galvenokārt tulko bērnu un jauniešu literatūru, kā arī ilustrētas bilžu grāmatas. Par savu darbu saņēmusi vairākus apbalvojumus, tostarp Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu par labāko tulkojumu (2017). Viņas tulkojumiem raksturīgs valodas plūdums, stilistiska precizitāte un spēja saglabāt oriģināldarba noskaņu un emocionālo iedarbību.

Nodarbība DOMU SIENA

MĒRĶIS – attīstīt spēju formulēt un analizēt domas, uzklausīt citus, sadarboties grupā un pamatot savu viedokli.

MATERIĀLI: A3 formāta lapas, flomāsteri vai pildspalvas, līmlente vai magnēti lapu piestiprināšanai pie sienas.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pastāsta jauniešiem, ka nedēļas garumā klasē atradīsies īpaša Domu siena, kurā ikviens varēs anonīmi vai atklāti dalīties ar savām domām, sajūtām, novērojumiem un vēlējumiem.**
- **Katru dienu pie sienas tiek izvietota jauna A3 formāta lapa ar kādu ierosinošu tematu vai teikuma sākumu.**
- **Nedēļas laikā ikviens var pieiet pie lapas un jebkurā brīdī ierakstīt savu domu, komentāru, novēlējumu, jautājumu vai pārdomas.**

➔ **Var izmantot piedāvātos teikumu sākumus:**

- Rīta vēlējums sev vai citiem.
- Kā man gāja vakar.
- Šodien es jūtos.
- Es gribētu pateikt citiem.
- Ja es būtu.
- Ja es varētu.
- Es novēlu citiem.
- Šonedēļ es sapratu, ka.
- Pasaule būtu citādāka, ja.

➔ **Nedēļas noslēgumā skolotājs sadala jauniešus grupās pa 2–4 dalībniekiem.**

➔ **Katra grupa saņem vienu no aizpildītajām Domu sienas lapām.**

➔ **Grupas iepazīstas ar ierakstiem, meklē kopīgās tēmas, interesantākās atziņas, biežāk paustās sajūtas un oriģinālākās domas.**

➔ **Grupas apkopo secinājumus un sagatavo īsu prezentāciju klasei.**

➔ **Prezentācijā grupa iepazīstina ar izvēlētās lapas galvenajām idejām, atziņām, novēlējumiem un pārdomām.**

➔ **Pēc katras prezentācijas notiek kopīga diskusija par to, kas jauniešiem šķita īpaši nozīmīgs, pārsteidzošs vai aktuāls.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kura doma vai atziņa tevi uzrunāja visvairāk, lūdzu, pamato savu atbildi!
- Vai lapā bija idejas, kuras tika minētas vairākkārt? Nosauc tās!
- Kādas izjūtas visbiežāk parādījās ierakstos?
- Vai atradi kādu domu, kas lika paskatīties uz situāciju citādi?
- Kādas tēmas, tavuprāt, šobrīd ir aktuālas jauniešiem?
- Ko jaunu tu uzzināji par saviem klasesbiedriem?

„Mūsu klases balsis – domas, kas neaizlido" – pēc grupu prezentācijām klase kopīgi izveido plakātu, kurā apkopo nedēļas laikā izteiktās nozīmīgākās domas, atziņas, vēlējumus un citātus. Pēc tam jaunieši pārrunā, kā šīs idejas sasaucas ar grāmatas „Un pasaule, tā aizlido" varoņu pieredzi, emocijām un attiecībām. Noslēgumā klase secina, kuras tēmas ir aktuālas gan literatūrā, gan viņu pašu dzīvē.

MĒRĶIS – veicināt iztēli, spēju veidot asociācijas un prasmi saskatīt dažādas nozīmes vizuālajos tēlos.

MATERIĀLI: 39. darba lapa, A4 vai A3 lapa, šķēres, līme, pildspalvas, flomāsteri.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Aplūko darba lapā piedāvātās grāmatas ilustrācijas.**
- **Pārrunā, ko jaunieši pamanījuši attēlos – kādi tēli, priekšmeti, vietas, emocijas vai notikumi tajos varētu būt attēloti.**
- **Katrs jaunietis individuāli izvēlas vienu, divus vai vairākus attēlus, kas viņu uzrunā visvairāk.**
- **Izvēlētos attēlus izgriež un uzlīmē uz savas lapas.**
- **Saistībā ar izvēlētajiem attēliem jaunieši pieraksta savas domas, izmantojot šādus atslēgvārdus:**
  - Problēma
  - Risinājums
  - Ieguvums
  - Galvenā atziņa
- **Atbildes var rakstīt pilnos teikumos, atslēgvārdos, domu kartes veidā vai citā radošā formā.**
- **Ja vēlas, darbu var papildināt ar saviem zīmējumiem, simboliem vai komentāriem.**
- **Noslēgumā katrs jaunietis iepazīstina pārējos ar savu darbu, paskaidrojot attēlu izvēli un savu interpretāciju.**
- **Pēc tam notiek kopīga diskusija par to, kā vieni un tie paši attēli dažādiem cilvēkiem var radīt atšķirīgas asociācijas un domas.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kāpēc izvēlējies tieši šos attēlus?
- Kas šajos attēlos tavu uzmanību piesaistīja visvairāk?
- Kādu problēmu vai izaicinājumu tu saskatīji attēlā(-os)?
- Kā, tavuprāt, situācija varētu attīstīties tālāk?
- Kāds varētu būt iespējamais risinājums šai situācijai?
- Kādu galveno atziņu vai vēstījumu tu saskati izvēlētajos attēlos?
- Vai kāda cita stāstījums lika paskatīties uz attēlu no cita skatpunkta?
- Kura no prezentācijām tevi pārsteidza visvairāk? Kāpēc?
- Kāpēc dažādi cilvēki vienā un tajā pašā attēlā var saskatīt atšķirīgas nozīmes?

„Atziņu maršruts" - klase dodas uz muzeju, galeriju vai pilsētvidē. Katrs jaunietis izvēlas vienu no savā darbā formulētajām atziņām un meklē apkārtnē objektu, eksponātu vai mākslas darbu, kas to simbolizē. Noslēgumā visi pārrunā savu atradumu un pamato izvēli.

Vinko Mēderndorfers
Kā filmā
Rīga: Aminori, 2025.

Vinko Mēderndorfers (1958) ir slovēņu dzejnieks, rakstnieks, dramaturgs un režisors. Līdz šim viņš publicējis vairāk nekā piecdesmit dažādu žanru grāmatu. Par saviem darbiem viņš saņēmis daudzus apbalvojumus, tostarp 2013. gadā „Kā filmā" tika atzīts par labāko slovēņu romānu jauniešiem un autors saņēma „Zilā putna balvu".

Damijans Stepančičs (1969) ir slovēņu gleznotājs un ilustrators, vislabāk pazīstams ar savām bērnu grāmatu ilustrācijām. Stepančičs absolvēja Mākslas akadēmiju Ļubļanā 1996. gadā, un viņa radošais darbs koncentrējas uz ilustrācijām bērnu grāmatām un žurnāliem. 2010. gadā viņš tika iekļauts IBBY Goda sarakstā.

Māra Gredzena (1983) ir profesionāla tulkotāja, tulko no angļu, slovēņu, vācu, dāņu, spāņu valodas. Viņa tulkojusi daudz grāmatu, tostarp arī bagātīgi ilustrētu poēmu mazākajiem lasītājiem „Vingrotājs Nikolajs padzen zagli" un dažādu tautu pasaku krājumu „Brīnumainie koki", abas grāmatas veidotas, ievērojot disleksijas lasītājiem piemērotus dizaina principus. No slovēņu valodas tulkota arī ļoti populārā Miha Kováča grāmata „Lasu, tātad esmu". Brīvajā laikā rakstniece labprāt iesaistās dažādos brīvprātīgā darba projektos.

Nodarbība SARUNU APLIS

MĒRĶIS – sekmēt lasītā teksta izpratni.

MATERIĀLI: 40. darba lapa, metamais kauliņš, spēlētāju figūriņas.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Aicināt nodarbības dalībniekus sasēsties aplī un izvēlēties savu spēlētāja figūriņu.**
- **Paskaidrot, ka nodarbības dalībniekiem pēc kārtas jāmet metamais kauliņš un jāatbild uz jautājumiem par grāmatu „Kā filmā". Spēle sākas uz lauciņa „Sākam".**
- **Ja nodarbības dalībnieks nonāk uz laukuma „Brīvais jautājums", nodarbības vadītājs vai dalībnieki var izdomāt un uzdot savu jautājumu.**
- **Pēc spēles turpināt diskusiju par grāmatā skartajām tēmām.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Vai tavā dzīvē ir bijušas situācijas, kas likās kā filmā?
- Vai tu videočato ar saviem draugiem?
- Kāda loma internetam ir tavā dzīvē?
- Kādas filmas tev patīk skatīties?
- Vai esi kādreiz rakstījis dienasgrāmatu?

Izlasīt Vinko Mēderndorfera grāmatu „Sirds plaukstā", kas tika iekļauta 2022. gada „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā". Kopīgi apspriest, par kādām tēmām raksta autors.

Nodarbība EMOCIJU KRĀSAS

MĒRĶIS – sekmēt zināšanas par krāsu psiholoģiju.

MATERIĀLI: 41. darba lapa, guaša vai akrila krāsas, zīmēšanas papīrs.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Apspriest ar nodarbības dalībniekiem krāsu nozīmi stāstā.**

- „Es zinu daudz par krāsām, – Makss piebilda, – oranžā krāsa, piemēram, veicina apetīti. Gaismas viļņi, ko rada oranžā krāsa, caur acīm nonāk cilvēka smadzenēs un nokļūst tajā smadzeņu daļā, kas ir atbildīga par apetīti un ēšanu, tāpēc mēs, ieraugot šo krāsu, ļoti gribam piebāzt vēderu. Esmu secinājis, turklāt pats pirmais pasaulē, ka oranžas krāsas ēdiens, kāds ir mūsu ķirbis, rosina neiedomājamu apetīti. Tāpat kā sarkanā krāsa uzbudina un liek savākties, bet zilā nomierina un iemidzina."
- „Makss nelikās ne zinis par manu asprātīgo piebildi. Viņš tikai nopūtās: – Baltā pati par sevi nav krāsa, tāpēc ka tajā ir paslēptas visas krāsas. Baltā un melnā nav krāsas. Baltā ir gaisma, kas veidota no visām krāsām, bet melnā ir tumsa, kurā nav gaismas un citu krāsu. Krāsas ir noskaņojums, tēls, atmosfēra. Tās ietekmē mūsu funkcionalitāti. Turklāt ir arī dziedējošas. Vai tad Magda tev nav to stāstījusi?"

➔ **Izgriezt emociju kartiņas un aicināt nodarbības dalībniekus, neredzot, kas ir uzrakstīts uz kartiņām, izvilkt vienu emociju.**

➔ **Aicināt nodarbības dalībniekus izkrāsot lapu tādā krāsā, kas, viņuprāt, atbilstu izvilktajai emocijai. Gleznai var pievienot formas un rakstus, kas atbilst sajūtai (piemēram, asas līnijas dusmām, maigas, viļņainas līnijas mieram).**

➔ **Pēc uzdevuma izpildīšanas kopīgi apspriest, kāpēc tika izmantotas tieši tādas krāsas.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kādās krāsās tika izkrāsotas Maksa mājas istabas? Kāpēc tieši tādās?
- Ar ko agrāk nodarbojās Makss?
- Kā Makss pazina Gašpera mammu?

Sadalīt jauniešus grupās, katra grupa uzzīmē telpu (klasi, guļamistabu, kafejnīcu) un izvēlas krāsu paleti (3–5 krāsas), kā arī mērķi (relaksējošs, enerģisks, radošs utt.). Katrai krāsas izvēlei jābūt pamatotai.

Sandra J. Paula
Tumsas skola.
Rīga: Zvaigzne ABC, 2025.

Sandra J. Paula (1972) ir godalgota beļģu rakstniece un scenāriste, kura pārsvarā raksta psiholoģiskos trillerus un šausmu žanra darbus gan bērniem un jauniešiem, gan pieaugušajiem. To jau ir vairāk kā 30. Viņas grāmatas ir tulkotas vairāk nekā četrpadsmit valodās. Viņas darbi ir kļuvuši par *BookTok* hītiem Beļģijā, Nīderlandē, Vācijā u.c. Vairāki romāni ir arī ekranizēti. Sandra J. Paula ir iekļuvusi dažādu rakstniecības konkursu finālistu sarakstos. Autore ir izdevniecības „*Hamley Books*" īpašniece.

Tulkotāja **Daina Ozoliņa** (1981) ir arī rakstniece un skolotāja. Tulko bērnu grāmatas no angļu valodas. Viņa ir arī autore vairākām bērnu un pusaudžu grāmatām – „Ziemā vajag sniegu!" (2007), „Burvīgās brīvdienas" (2008), „Brīnumi notiek" (2009), „Atmaskot direktori" (2010), „Izglābt vasaras brīvlaiku" (2018), „Pandēmijas detektīvi" (2021), „Vilkaču meža gids" (2025).

Nodarbība IZLAUŠANĀS

MĒRĶIS – attīstīt loģisko domāšanu, rosināt lasītprieku, komandas saliedēšanu.

MATERIĀLI: 42 darba lapa.

Šīs spēles vadītājam ir rūpīgi jāsagatavojas – jāiekārto telpa, jāsagatavo uzdevumi. Tomēr jauniešus tā ļoti ieinteresēs un pārsteigs.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Aicinām atrast slēdzamu telpu – klasi vai bibliotēkas palīgtelpu, kur bērni noteiktu laiku var pavadīt netraucēti un „izlauzties". Telpā vēlams radīt noslēpumainu atmosfēru – zirnekļu tīkli, veci aizkari, slotas, žagaru saišķi u.tml.**
- **Spēles MĒRĶIS ir atrast 9 uzdevumus un atšifrēt noslēpumaino paroli, kura sastāv no 9 burtiem.**
- **Pirms nodarbības izlikt telpā uzdevumus, tos iepriekš sagatavojot un noformējot.**
- **Sagatavotos uzdevumus izvietojiet telpā dažādās viegli redzamās un grūtāk pamanāmās vietās pēc jūsu izvēles.**
- **Katrā uzdevumā ir jāatrod pareizais burts, kas jāieliek atbilstošā vietā spēles leģendā darba lapā.**
- **Katram uzdevumam jābūt klāt atbilstošajam numuram.**

UZDEVUMS NR. 1

Nolieciet Sandras J. Paulas grāmatu „Tumsas skola" grāmatu! Tajā ielieciet sagatavotu grāmatzīmi, uz kuras ir šādas norādes! Jauniešiem jāatrod norādītais burts un tas jāizmanto parolei.

113. lpp. 3. rindkopas 7. vārds 4. burts

1.

UZDEVUMS NR. 2

Nolieciet kaut kur kaudzīti ar apaļiem akmeņiem! Uz viena no akmeņiem uzzīmējiet ciparu 1. Šis ir grūts uzdevums – jauniešiem ir jāsaprot un loģiski jāizspriež, ka akmeņu otrs nosaukums ir „oļi" un ka norādītais skaitlis ir vārda otrais burts parolē. Atcerieties norādīt uzdevuma numuru!

2.

UZDEVUMS NR. 3

Nolieciet uz lapiņas uzrakstītu vārdu un spogulīti!
Jauniešiem spoguļrakstā jāizlasa vārds un iezīmētais burts jāizmanto parolei. Atcerieties norādīt uzdevuma numuru!

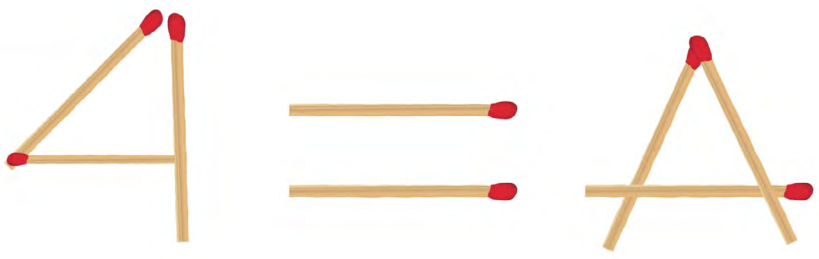
SNITNIVK

3.

UZDEVUMS NR. 4

Salieciet no sērkociņiem šādu šifru! Jauniešiem jāsaprot, ka burts „A" jāizmanto parolei. Atcerieties norādīt uzdevuma numuru!

4.

UZDEVUMS NR. 5

Nolieciet bibliotēkas kodu skeneri! Zem tā citātu no grāmatas.
Jauniešiem ir jāatrod grāmatā trūkstošais vārds un iezīmētais burts jāizmanto parolei.

„Bet ne jau tikai zināšanas ir mainījušas Kvantina skolasbiedrus. Tagad viņš saprot, ko nozīmē savādais skatiens draugu acīs – tas aukstais skatiens, kurš padara viņus tik atšķirīgus un izdzēš visu, kas viņi reiz bijuši. Tie vairs nav bērni, bet svešinieki, kas dzīvo viņu ķermeņos. Tā iekārta izsūc cilvēka __ __ __ __ __ __ __ , un tās vietā stājas cita personība..)

123. lpp."

5.

UZDEVUMS NR. 6

Pielieciet pie sienas šo QR kodu! Jauniešiem ir jānoskenē kods, jāatver informācijas avots un jāizpilda uzdevums – jānoskaidro, ar kādu burtu sākas Sandras J. Paulas 2023. gadā izdotā romāna nosaukums. Atcerieties norādīt uzdevuma numuru!

6.

UZDEVUMS NR. 7

Novietojiet attēlu – jauniešiem ir loģiski jāizdomā, ka attēlotais vārds ir „Vārnuciems" un vārdā iztrūkstošais burts ir jāizmanto parolei. Atcerieties norādīt uzdevuma numuru!

7.

_ CIEMS

UZDEVUMS NR. 8

Izgrieziet burtu kartītes un novietojiet vietā jauktā secībā – jauniešiem ir jāsaliek vārds un izceltais burts jāizmanto parolei. Atcerieties norādīt uzdevuma numuru!

T	U	M	S	A	8.

UZDEVUMS NR. 9

Izgrieziet doto attēlu, pēc tam to sagrieziet vairākas neregulārās daļās. Jauniešiem uzdevums salikt attēla mozaīku un izmantot parolē iezīmēto burtu. Atcerieties norādīt uzdevuma numuru.

- **Izdaliet darba lapu – izlaušanās spēles leģendu. Ielaidiet jauniešus noslēpumainajā istabā un ieslēdziet.**
- **Dodiet iespēju jums piezvanīt, ja jaunieši nespēj ar uzdevumu tikt galā.**
- **Vēlams noteikt izlaušanās laika limitu – 1h.**

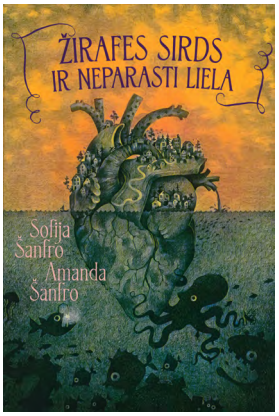
PAREIZĀS ATBILDES

1. uzdevums – N; 2. uzdevums – O; 3. uzdevums – S; 4. uzdevums – L; 5. uzdevums – Ē;
6. uzdevums – P; 7. uzdevums – U; 8. uzdevums – M; 9. uzdevums - S

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Vai zināt, kas ir izlaušanās istaba (*Escape room*)? Vai esat jau kādreiz to spēlējuši?
- Ko esat dzirdējuši par komandas saliedēšanu? Kādēļ tas ir vajadzīgs?

Izmantojiet materiālā pievienotās idejas un organizējiet citas komandas saliedēšanas spēles jauniešiem.
https://www.bernulabklajiba.lv/wp-content/uploads/2017/12/ROKASGRAMATA_SKOLOTAJIEM_8_sadarbiba.pdf

Sofija Šanfro, Amanda Šanfro
Žirafes sirds ir neparasti liela
Rīga: Jānis Roze, 2025.

Sofija Šanfro (1986) dzimusi Helsinkos, Somijas zviedru kopienā, pēc tam ilgāku laiku dzīvojusi Ālandu salās, kuru noslēgtā vide iedvesmojusi Žirafes salas tēlainos aprakstus, bet tagad viņa dzīvo Malmē, Zviedrijā. Sofija Šanfro uzsver, ka šī ir viņas pirmā grāmata, tādēļ maza daļiņa no viņas sirds ir arī iemiesojusies romāna sižetā un varoņos. Grāmata saņēmusi visprestižāko grāmatniecības balvu Somijā „Finlandia Junior", kā arī tika nominēta Rūneberga balvai un Ziemeļu Padomes Literatūras balvai, tulkota 14 valodās. Sofija stāsta, ka labam novērotājam nevajag meklēt interesantus faktus, bet vienkārši meklēt. Un tad pierakstīt savā piezīmju grāmatiņā visinteresantākās lietas — vai varbūt pierakstīt visu, jo kurš gan var izvēlēties?

Amanda Šanfro (1983) ir ilustratore un tetovēšanas māksliniece. Viņa, tāpat kā māsa Sofija, ir dzimusi Helsinkos, Somijas zviedru kopienā, pēc tam dzīvojusi Ālandu salās, tagad dzīvo Malmē, Zviedrijā. Amandas detalizētās zīmuļu ilustrācijas, kurās katrā stūrī mudž mazi dzīvnieki, atgādina gan zviedru ilustratora Hansa Arnolda iztēles bagāto pasaku pasauli, gan bilžu grāmatu veidotāja Svena Nordkvista ilustrācijas. Viņas eksotisko vizuālo pasauli galvenokārt iedvesmojis laiks, kas pavadīts, dzīvojot Meksikā. Abu māsu radošos procesus nepārprotami ietekmē citas valstis un kultūras. Stāstā valdošais maģiskais reālisms ir raksturīgs Latīņamerikas literārajām tradīcijām, kur fantastiskie elementi realitātē bieži vien parādās kā kaut kas dabisks.

Intervija: https://geckopress.com/giraffe-island-qa-with-sofia-chanfreau-amanda-chanfreau/?srsltid=AfmBOopO7K3Cn_Hs3KMalDC8q6Yf9Ymk2ja3MCer5sQ6gpNx_rD1TJnvI

Inga Mežaraupe (1969) tulkotāja, dzimusi Neretā, mācījusies LU Svešvalodu fakultātē, visvairāk tulko no dāņu un norvēģu valodām. Līdz šim latviešu valodā iztulkojusi vairāk nekā 20 dāņu rakstnieku daiļdarbu. 2010. gadā saņēmusi Latvijas Literatūras gada balvas speciālbalvu par Sērena Kirkegora darba „Bailes un trīsas" latviskojumu. Savukārt 2018. gadā par Pētera Hēga romāna „Ziloņkopēju bērni" tulkojumu saņēmusi Starptautiskās Rakstnieku un tulkotāju mājas un Ventspils pilsētas literāro balvu „Sudraba tintnīca".

Nodarbība VĒSTULE DRAUGAM

MĒRĶIS – pilnveidot vēstuļu rakstīšanas prasmi.

MATERIĀLI: 43. darba lapa, pildspalva, krāsainie zīmuļi, balta papīra aploksne.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pārrunāt grāmatas notikumus.**
- **Uzaicināt pastāstīt par saviem draugiem.**
- **Pārrunāt vēstuļu rakstīšanas noteikumus.**
- **Izdalīt darba lapas, krāsainos zīmuļus, aploksnes.**

- **Aicināt uzrakstīt vēstuli savam labākajam draugam.**
- **Vēstules beigās aicināt uzzīmēt zīmējumu.**
- **Aicināt noformēt vēstuli un aploksni.**
- **Uzaicināt nolasīt vēstuli.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kāda bija mamma Vegas iztēlē?
- Kā Vegas tētis pēdējā laikā uzvedās?
- Kā iekārtotas trešklasnieku mācību telpas? Kādos vārdos tās nosauktas?
- Ko bērni dara Jautrajās stundās?
- Kuram pieder interesanto faktu piezīmju grāmatiņa?
- Kā tu raksturotu Vegas vectētiņu Hektoru?
- Kāpēc jābēg Vegai un viņas draugiem?
- Kā tu raksturotu Nelsona suni Floru? Ko viņa prot?
- Kāds ir draugu ceļojums uz sauszemi?
- Kādus cilvēkus Nelsons un Vega satiek cirkā?
- Kā Vega atrod mammu?

- **Kopīgi apgūt kaligrāfijas pamatus.**
- **Kopīgs cirka izrādes apmeklējums.**

Nodarbība FANTĀZIJAS ZVĒRU PASAULĒ

MĒRĶIS – rosināt fantāziju un pilnveidot zīmēšanas un stāstīšanas prasmes.

MATERIĀLI: A4 zīmēšanas lapa, krāsainie zīmuļi, pildspalva.

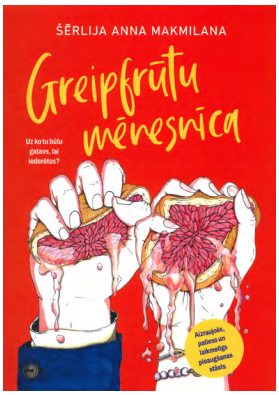
UZDEVUMA APRAKSTS

- **Izpētīt grāmatas neparastos zvērus.**
- **Izdalīt zīmēšanas lapas, krāsu zīmuļus.**
- **Aiciniet dalībniekus uzzīmēt savas fantāzijas zvēru.**
- **Aicināt izdomāt zvēram vārdu, padomāt, kāda varētu būt neparastā zvēra pasaule.**
- **Aicināt parādīt un pastāstīt par savu neparasto zvēru.**
- **Izveidot fantāzijas zvēru zīmējumu izstādi.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kā sauc fantastiskos zvērus, ko redz Vega?
- Kāpēc tētis mājas virtuvē ar krītu zīmē apli?
- Kādus dzīvniekus redz Vegas vectētiņš?
- Tavuprāt, vai Flora ir fantastiskais dzīvnieks? Pamato savas domas!
- Kā māmiņa atdzīvina fantastiskos zvērus un kā viņi atkal pazūd?
- Kas ir kēksmobīlis? Pastāsti par to! Kāds varētu būt tavs fantāzijas auto?

No dabas materiāliem izveidot neparasto zvēru pasauli.
Kopīgi izlasīt un izpētīt neparastos dzīvniekus grāmatā:
Ulfs Starks, Linda Bundestama. Zvēri, kurus neviens nav redzējis tikai mēs. Rīga: Liels un mazs, 2019.

Šērlija Anna Makmilana
Greipfrūtu mēnesnīca
Rīga: Lietusdārzs, 2026.

Šērlija Anna Makmilana (1975) ir dzimusi Lisburnā, Ziemeļīrijā, studējusi Kvīnsas Universitātē Belfāstā un Mančestras Metropolitēna Universitātē. Rakstniece jau divdesmit gadus pasniedz angļu valodu un radošo rakstīšanu jauniešiem. Vairākus gadus Šērlija Anna rakstīja un uzstājās Belfāstas mākslas grupā *Ikon*. Viņa ar ģimeni dzīvo Daunas grāfistē, brīvajā laikā aizraujas ar ģitārspēli un rokdarbiem.

Intervija par Šērlijas Annas Makmilanas grāmatu „Greipfrūtu mēnesnīca"- https://deborahkalbbooks.blogspot.com/2025/05/q-with-shirley-anne-mcmillan.html

Velga Vīgante (1972) studējusi psiholoģiju, taču jau universitātes laikā sākusi strādāt par tulku – vispirms ASV vēstniecībā, vēlāk Aizsardzības ministrijas Militārās sadarbības grupā. Apguvusi arī žurnālistikas pamatus. Tulkojusi gan lietišķus tekstus, gan grāmatas, gan filmas un seriālus. Izdevniecībā „Latvijas Mediji" izdots Velgas Vīgantes debijas romāns „Kāvu klejotājs" (2023).

Nodarbība DZĪVES SARUNAS. SARUNAS PAR DZĪVI

MĒRĶIS – rosināt domāt, analizēt un risināt problēmas.

MATERIĀLI: piezīmju lapiņas, pildspalvas, sagatavotie grāmatas fragmenti.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pārrunāt grāmatas centrālos notikumus.**
- **Sarunu gaitā nolasīt sagatavotos grāmatas fragmentus.**
- **Pārrunāt grāmatā skartās tēmas: sociālā nevienlīdzība, spiediens, attiecību peripetijas – starp vecākiem un jauniešiem, jauniešu attiecības savā starpā, jauniešu un skolotāju attiecības un par savu vietu sabiedrībā.**
- **Uzaicināt pastāstīt par saviem draugiem, savstarpējām attiecībām, hobijiem, viņu interesēm.**
- **Pastāstīt par problēmām, kuras var pārrunāt un kopīgi meklēt risinājumus.**
- **Izdalīt piezīmju lapiņas.**

➔ **Aicināt uzrakstīt nozīmīgākās tēmas, kas atspoguļojas sarunās.**

➔ **Aicināt uzrakstīt savas pārdomas par sarunu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kādi ir Šarlotes hobiji?
- Kā tu vērtē apgalvojumu – „kāpēc darīt to, kas tev varētu neizdoties, ja vari darīt vienu un to pašu un visu laiku uzvarēt?"
- Kādas ir bagātās un nabadzīgās pasaules atšķirības, salīdzini tās!
- Kā tu vērtē grāmatā aprakstīto spāņu valodas stundu?
- Lūsija un Šarlote. Kā meitenes vērtē Drū?
- Skolotāja vārdi – „Tu esi slinks, un no tevis nekad nekas nesanāks", vai tā drīkst teikt skolēniem? Tavuprāt, ko tas liecina par skolotāju?
- Kas ir sarkanās līnijas, kuras nedrīkst pārkāp?
- Kādi notikumu maina jauniešu dzīvi?
- Skolas dzīve – baumas, intrigas, šantāžas, mobings, meli, puspatiesības... Kā tu raksturotu savas skolas dzīvi?
- Kā saprast un kā rīkoties, kad jūti, ka tevi izmanto, šantažē un tev melo?
- Kā tu rīkotos, ja klasē visiem būtu planšetes, izņemot tevi?
- Tavs vērtējums par skolas stipendijām studijām.
- Kādi skolotāja vārdi motivē visvairāk?
- Vai tev ir iznācis pārkāpt sarkanās līnijas? Ja vēlies, pastāsti!
- Kādus video nedrīkst likt internetā? Kādēļ?
- Kādu pasākumu vai vietu tu ieteiktu apmeklēt pirmajā randiņā? Kāpēc?
- Cik liela ietekme ir tavai mammai dažādos lēmumos? Kā Šarlote sadzīvo ar mammas lēmumiem?
- Ko skola sagaida no saviem skolēniem?
- Kuras skolas normas pārkāpj Kuka skolas audzēkņi?
- Kā tu justos, ja braucienu uz citu valsti apmaksātu bagātākais skolas skolēns?
- Tavuprāt, vai var kļūt par citu cilvēku, uzliekot masku vai iztēlojoties citu veidolu?
- Kādam ir jābūt labākajam draugam?
- Kā tu raksturotu Šarlotes izmaiņas pēc uzstāšanās dzejas slamā?
- Uzskati par meitenēm un sievietēm, kas radušies laiku laikos. Kādi tie ir tagad?
- Kā baumas radās grāmatā un kā rodas dzīvē? Kādas sekas var būt baumām?
- Kā Šarlotei rodas drosme? Vai esi nokļuvis situācijās, kurās nepieciešama drosme? Pastāsti!
- Vari pastāstīt par situācijām, kurās esi sajutis nevienlīdzību?

Grāmatas Šērlija Anna Makmilana „Greipfrūtu mēnesnīca" fragmenti sarunām

„Spāņu valodas stundas sākumā visi atvēra somas un izvilka savas *iPad* planšetes. Johaidī! Neviens man nebija pateicis, ka būs vajadzīga *iPad* planšete. Skolai nepieciešamo lietu sarakstā tās nebija. Blenžot, kā pārējie spiež uz saviem ekrāniem, laikam izskatījos pēc pilnīga idiota, jo nesapratu, kas man tagad jādara." (9. lpp.)

„Tobrīd tas šķita neticami, turklāt mācības universitātē es tāpat nevarētu atļauties. Taču tad mamma skaidroja, ka Kuka skolas skolēniem ir iespēja iegūt stipendiju studijām, un ar to viss bija izlemts." (19. lpp.)

„Kad izgāju gaitenī, prātā vēl aizvien skanēja skolotāja vārdi: "Ieguldi darbu, un tev izdosies." (31. lpp.)

„Mūsu mājā nepārprotami bija savas sarkanās līnijas. Saprotiet mani pareizi – mani vecāki ir pavisam normāli. Taču bija robežas, ko nedrīkstēja pārkāpt, un saruna ar mani par meitenēm bija viena no tādām." (52. lpp.)

„Vēl aizvien nebiju to izdzēsusi. Kaut kāda iemesla dēļ likās – kamēr šis video būs manā telefonā, neviens cits to neredzēs. Kaut nešaubījos, ka šis pats video ir arī viņa telefonā un Adams to varēja nosūtīt, kam vien vēlējās." (60. lpp.)

„Kādi ir randiņi ar bagātu meiteni? Rajons bija tabu. Nevaru atļauties vest viņu uz dārgām vietām. Viņa bija uzaicinājusi *mani* uz randiņu, tāpēc man vajadzēja būt pirmajam, kurš ierosina tikšanās vietu, citādi viņa izvēlēsies smalku restorānu vai ko tādu." (75. lpp.)

„... es atcerējos mammu un to, ka nemaz nedrīkstu *uzvarēt* dzejas slamā." (86. lpp.)

„Sēdēt un skolas formā dzert alu skolas teritorijā? Tas bija dīvainākais, ko es jebkad biju piedzīvojis." (96. lpp.)

„No mums sagaida izcilību. Panākumus. Labu izskatu," viņš paskatījās uz manu kaklasaiti, un es to sakārtoju. "Uzvedies kārtīgi vai vismaz gādā, lai izskatās, ka tu uzvedies kārtīgi, ja saproti manu domu." Viņš nosmīkņāja. Vēlreiz pamāju. Ar to viņš gribēja teikt: *Dari, ko vien vēlies, bet tikai tā, lai tevi nepieķer, citādi ar tevi būs cauri.*" (99. lpp.)

„Kamēr gājām no kluba līdz skolai, man galvā virmoja dažādas domas. Vai es varu ļaut Adamam samaksāt par manu braucienu uz Spāniju? Vai tas bija OK?" (105. lpp.)

„... es Džejam izstāstīju par spiedienu, ko izjūtu skolā, un par mammu, par to, kā viņa gaida no manis milzīgus akadēmiskus panākumus, kur nekam citam vairs nav vietas, un kā viņa zvērotu niknumā, ja zinātu, ka esmu šeit." (110. lpp.)

„Kaut es varētu uzvilkt tādu pašu masku kā tu. Tad es varētu būt tāda, kāda vien vēlētos," beidzot atzinos." (110. lpp.)

„Kā būtu, ja man uz sejas būtu tas raupjais smilšpapīrs? Vai tad nejustos tik viegli ievainojama? Vai es būtu gatava cīnīties ar kādu? Aizvēru acis un iztēlojos sevi kā vīrieti – tik lielu kā Adams, lielāku, cieši sažņaugtām dūrēm." (143. lpp.)

„Deils bija mans labākais draugs, un manis dēļ viņš bija nonācis neapskaužamā stāvoklī – viņš kaut ko zināja, bet nedrīkstēja par to runāt. Es *visiem* biju nodarījis pāri." (167. lpp.)

„Pārsteidzoši, kā cilvēks reizēm var vienkārši eksistēt – nolaist galvu un peldēt pa straumi. Uzstāšanās dzejas slamā bija devusi dzinuli manai personībai – kaut ko tādu, kas ļāva turpināt dzīvot." (188. lpp.)

„Mēs vēl aizvien no meitenēm, sievietēm sagaidām noteiktu uzvedību, rīcību." (217. lpp.)

„Mēs bijām grasījušās runāt par to ar direktoru. Bet ļaunākais bija kas cits – ja būtu ziņojušas par to kādam citam, viss būtu beidzies." (221. lpp.)

„Tikai mēs klusējām. Bijām ļāvušas Adamam turpināt izplatīt baumas." (221. lpp.)

„... viņam ir tikai tik daudz varas, cik mēs viņam piešķiram." (221. lpp.)

„Es zināju, ka viņam taisnība, jo biju vēlējusies, kaut manis nebūtu, un tajā brīdī atskārtu, ka ne no kā vairs nebaidīšos – ne teikt, ne darīt, ne būt. Nekad vairs." (254. lpp.)

Uzaicināt skolas psihologu un kopīgi pārrunāt aktuālas jauniešu problēmas.

MĒRĶIS – pilnveidot radošās rakstīšanas prasmes, veicināt radošas izpausmes.

MATERIĀLI: piezīmju lapiņas.

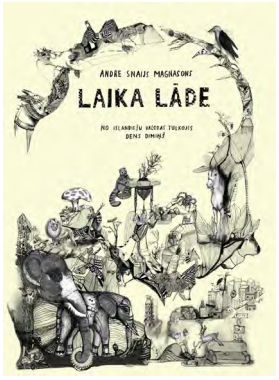
UZDEVUMA APRAKSTS

- **2-3 nedēļas pirms nodarbības aicināt uzrakstīt dzeju par savām izjūtām dzejas slama sacensībām.**
- **Pasākuma ievadā pārrunāt grāmatas notikumus, īpaši par grāmatā aprakstītajām dzejas slama sacensībām.**
- **Aicināt nolasīt uzrakstītos dzejoļus.**
- **Noslēgumā kopīgi uzklausīt gan pašu dalībnieku vērtējumu, gan klausītāju komentārus.**
- **Kopīgi izlemt par labāko dalībnieku.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kas ir dzejas slams?
- Kāpēc Šarlotei neatļauj apmeklēt radošās rakstīšanas nodarbības?
- Kādas ir sajūtas Šarlotei, kad viņa iepazīstas ar dzejas slama afišu?
- Kādas ir tavas pārdomas par dzejas slama sacensībām?
- Kādam jābūt dzejolim un kā tas jāizpilda, lai iegūtu godalgotu vietu?
- Par kādu tematu Šarlote stāsta savā dzejas slamā?

Apmeklēt Rakstniecības un mūzikas muzeju Mārstaļu ielā 6 un izpētīt izstādi „Prokrastinācija un radīšana".

Andre Snaijs Magnasons
Laika lāde
Rīga: Liels un mazs, 2025.

Andre Snaijs Magnasons (1973) ir islandiešu autors un dokumentālo filmu režisors. Viņš studējis islandiešu valodu un literatūru, raksta dzeju, lugas, stāstus, romānus, esejas un bērnu grāmatas. Latviešu valodā lasāma autora grāmata „Zilās planētas stāsts" (2019), par kuru rakstnieks 1999. gadā saņēma Islandes Literatūras balvu. Autora darbs „Laika lāde" iemantojis starptaustisku atzinību un ir tulkots jau 20 valodās. Grāmatai piešķirta Islandes Literatūras balva un tā bija nominēta Ziemeļvalstu padomes balvai. Uzzini vairāk – https://andrimagnason.com/about-andri/; https://lielsmazs.lv/blogs/autori/andre-snaijs-magnasons.

Tulkotājs **Dens Dimiņš** (1974) ir poliglots, jo tulko literatūru no dažādām valodām – islandiešu, franču, grieķu, itāļu, bulgāru, albāņu, holandiešu, vācu, portugāļu un krievu valodas. Par saviem tulkojumiem vairākas reizes ieguvis Latvijas Literatūras gada balvu. Tulkojis bērnu un pieaugušo grāmatas, arī šīs grāmatas autora Andre S. Magnasona darbu „Zilās planētas stāsts" (2019). Uzzini vairāk – https://www.literatura.lv/personas/dens-dimins.

Nodarbība BURVJU LĀDE – RADOŠĀ RAKSTĪŠANA

MĒRĶIS – veicināt izpratni un diskusiju par grāmatas saturu; attīstīt iztēli un pilnveidot radošās rakstīšanas prasmes.

MATERIĀLI: Grāmata vai izdruka grāmatas nodaļai „Burvju lāde" (62. lpp.), 44. darba laba, pildspalva.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Uzdevumu var veikt individuāli vai grupās**
- **Izlasīt grāmatas nodaļu „Burvju lāde" (62. lpp).**
- **Izdalīt darba lapu un izskaidrot uzdevumu – Iztēlojies, ka tu biji laika lādē un tagad pamosties pēc 100 gadiem! Uzraksti īsu dienasgrāmatas ierakstu, kurā apraksti:**
  - Kas ir pirmais, ko tu ieraugi pēc pamošanās?
  - Kādas ir izjūtas, redzot, kā pasaule ir/nav mainījusies?
  - Kas ir pirmais jautājums, ko tu vēlētos vaicāt satiktajiem iedzīvotājiem?
- **Pārrunā uzdevuma izpildi un rezultātus. Šim nolūkam var izmantot jautājumus uzdevuma izpratnei.**

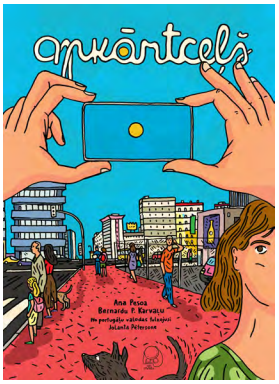
JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kādas pārdomas tevī radās, izlasot grāmatas nodaļu „Burvju lāde"?
- Vai tu vēlētos, lai tev būtu tāda Burvju lāde? Kā tu to izmantotu un kāpēc?
- Ko varētu nosaukt par „Burvju lādēm" mūsdienās, kuras cilvēki izmanto, lai vismaz uz kādu brīdi atpūstos no realitātes? (Atbildēs, piemēram – spēļu spēlēšana viedierīcēs, sociālie tīkli)

- Kas ir labāk – gaidīt labākus laikus vai darīt labākus laikus? Pamato savu atbildi.
- Kāda bija nepatīkamākā izjūta, iztēlojoties, sevi pamostamies pēc 100 gadiem?
- Ko tu vēlētos paņemt līdzi laika lādē un kāpēc?
- Ko bija vieglāk iztēloties/aprakstīt – apkārtni pēc 100 gadiem vai izjūtas?

- Izlasi literatūras un filozofijas žurnāla „Punctum" pārstāves Lindas Mences interviju ar grāmatas autoru Andrē Snaiju Magnasonu – „100 miljoni pazemē dusošu vasaru" (20.10.2025.). Viņš 2025. gada rudenī viesojās Siguldas Bērnu un jauniešu literatūras festivālā un intervijā runā par mītisko laiku, kurā dzīvojam, par paradigmu maiņu un to, kā raudzīties nākotnē, nezaudējot cerību – https://www.punctummagazine.lv/2025/10/20/100-miljoni-pazeme-dusosu-vasaru/.
- Izlasi autora un tulkotāja pirmo latviešu valodā izdoto kopdarbu – grāmatu „Zilās planētas stāsts" (izdevniecība „Liels un mazs", 2019).

Ana Pesoa, Bernardu P. Karvaļu
apkārtceļš
Rīga: Liels un mazs, 2025.

Ana Pesoa (1982) ir portugāļu rakstniece, bērnu un jauniešu grāmatu autore, debitējusi 2011. gadā. Viņas grāmatas izdotas Brazīlijā, Meksikā, Kolumbijā, Serbijā, Čīlē un Nīderlandē, saņēmušas vairākas balvas, ko piešķir nacionālās IBBY nodaļas – FNLIJ Brazīlijā, *Banco del Libro* Venecuēlā, *Fundación Cuatrogatos* ASV, tās iekļautas Starptautiskās jaunatnes bibliotēkas Minhenē kolekcijā *White Ravens*. Ana Pesoa ir arī aktīva blogere.

Bernardu P. Karvaļu (1973) ir portugāļu mākslinieks, studējis komunikācijas dizainu. 1999. gadā kļuva par izdevniecības Planeta Tangerina līdzdibinātāju un ir tās mākslinieciskais redaktors. Gadu gaitā par savām grāmatām un ilustrācijām saņēmis dažādas balvas un atzinības, tostarp *BRAW Opera Prima* un *Non-fiction* balvas Starptautiskajā Boloņas bērnu grāmatu gadatirgū, Portugāles Nacionālo ilustrāciju balvu un Gustava Heinemana Miera balvu. Bernardu P. Karvaļu darbi ir publicēti vairāk nekā 25 valstīs.

Grāmatu tulkojusi **Jolanta Pētersone** (1978). Viņa ir studējusi Latvijas Kultūras akadēmijā gan Latvijas un Norvēģijas kultūras sakaru, gan kultūras teorijas programmā, savukārt Bergenas Universitātē papildinājusi zināšanas norvēģu valodā un literatūrā. Viņa lieliski prot arī zviedru, angļu un krievu valodu, diezgan brīvi jūtas vācu un dāņu valodas plašumos. Pētersones pirmais tulkojums izdots 2001. gadā, tostarp norvēģu pasaku krājums, biogrāfiskais romāns par Henriku Ibsenu, Ērlena Lū un Marijas Parras darbi. Par Marijas Parras grāmatas „Mēs ar Tūru" tulkojumu latviski 2026. gadā viņa ir saņēmusi Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu.

Nodarbība MANA VASARA

MĒRĶIS – veicināt radošu pašizpausmi.

MATERIĀLI: 45. darba lapa, krāsainie zīmuļi vai krītiņi.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Paskaidrot nodarbības dalībniekiem, kas ir grafiskais romāns: Grafiskais romāns jeb grafiskā novele (angļu: *Graphic novel*) ir stāsts grāmatas formā, kur sižets tiek izklāstīts, apvienojot tekstu un secīgas ilustrācijas. To var uztvert kā komiksu ar garāku, vienotāku un bieži vien sarežģītāku sižetu nekā tradicionālajiem komiksu žurnāliem. Ja parastā romānā stāsts tiek izstāstīts tikai ar vārdiem, tad grafiskajā romānā nozīmīga stāsta daļa tiek attēlota ar zīmējumiem, krāsām un vizuālajiem simboliem, panākta ar kadru secību.**
- **Izdalīt nodarbības dalībniekiem darba lapas. Paskaidrot, ka jauniešiem ir jāuzzīmē savs komikss par to, ko viņi ir darījuši vasarā. Komikss var būt par vienu notikumu vai vairākiem notikumiem. Aicināt izmantot runas burbuļus un citus efektus.**
- **Kad visi nodarbības dalībnieki ir uzzīmējuši savu komiksu, izveidot no darba lapām grāmatu un dot tai nosaukumu, piemēram, „10.b klases vasaras piedzīvojumi".**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kā krāsas, kuras ir izmantotas grafiskajā romānā, atspoguļo Migela emocijas?
- Kura vieta grafiskajā romānā visvairāk pasaka ar attēliem, nevis vārdiem?
- Kā mainītos stāsts, ja tas būtu tikai teksts?
- Kāda bija tava vasara?
- Ko jaunu esi iemācījies vai sapratis šovasar?
- Kuras grāmatas esi izlasījis, kuras filmas vai izrādes esi noskatījies šajā vasarā?

Sadalīt nodarbības dalībniekus divās grupās. Viena grupa uzraksta nelielus tekstus komiksu runas burbuļos, otrai grupai tie ir jāilustrē. Tad pirmā grupa uzzīmē ilustrācijas un otrajai grupai tām ir jāuzraksta dialogi.

Nodarbība NENOSŪTĪTĀS ZIŅAS

MĒRĶIS – veicināt izpratni par lasīto tekstu.

MATERIĀLI: 46. darba lapa, pildspava vai zīmulis.

UZDEVUMA APRAKSTS

➔ **Apspriest ar nodarbības dalībniekiem grafiskā romāna notikumus – Migela draudzene pateikusi, ka viņai vajag laiku, viņa vecāki un draugi ir prom. Viņš paliek viens un viņam ir daudz neizteiktu domu.**

➔ **Izdalīt darba lapas un aicināt nodarbības dalībniekus uzrakstīt ziņas, ko Migels gribēja nosūtīt savai draudzenei, vecākiem vai draugiem tajā vasarā, bet nekad to neizdarīja.**

➔ **Pēc uzdevuma izpildīšanas sadalīties pāros un aicināt otram cilvēkam izdomāt, kādas varētu būt iespējamās atbildes uz šīm ziņām.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Vai Migela „apkārtceļš", tavuprāt, tiek attēlots kā negatīva novirze no kursa, nepieciešama aizbēgšana vai sevis izzināšanas process?
- Kā Migela iekšējie monologi atspoguļo jaunieša raksturu?
- Kā autors izmanto kontrastu starp Migela iekšējām domām un viņa darbībām?
- Cik lielā mērā vecāku gaidas veicina Migela vēlmi pazust vai aizmukt no realitātes?
- Kā vēlme iederēties ir pretrunā ar Migela vajadzību pēc pašizpausmes?

Kopīgi izveidot grafiskajam romānam mūzikas atskaņošanas sarakstu.

Gājēji
Latviešu fantāzijas un fantastikas darbi
Rīga: Zvaigzne ABC, 2025.

Krājuma „Gājēji" idejas autore ir rakstniece Evija Zandberga. Krājumu veido 20 latviešu rakstnieku darbi, autori: Sandra Krūmiņa, Ilze Aizsila, Gunita Lagzdiņa, Ellena Kallena, Dace Znotiņa, Laura Vilka, Linda Nemiera, Olita Tidomane, Gatis Ezerkalns, Laura Dreiže, Maija Pohodņeva, Modris Pelsis, Inga Kaija, Jānis Zelčāns, Evija Zandberga, Ieva Melgalve un Guntis Tālers.

Rakstnieki nesola skaidras atbildes, bet vienu gan var apsolīt – krāsainu, aizraujošu un pat žilbinošu ceļojumu iztēles pasaulē.

Nodarbība ŠODIENAS FANTĀZIJA – RĪTDIENAS REALITĀTE?

MĒRĶIS – veicināt radošo fantāziju un pilnveidot radošās rakstīšanas prasmi.

MATERIĀLI: pildspalva, A4 papīrs.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Pārrunāt grāmatas stāstu notikumus.**
- **Uzaicināt pastāstīt par stāstu, kurš patika vislabāk un kāpēc?**
- **Iepazīstināt ar fantāzijas un fantastikas literatūras žanriem, to atšķirībām un vienojošiem elementiem:**

  https://enciklopedija.lv/skirklis/2031-fant%C4%81zijas-literat%C5%ABra
  https://enciklopedija.lv/skirklis/2404-fantastisk%C4%81-literat%C5%ABra

- **Uzaicināt dalībniekus uzrakstīt savu fantāzijas vai fantastikas stāstu.**
- **Aicināt nolasīt uzrakstīto stāstu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kuri stāstu tēli atstāja vislielāko iespaidu? Kāpēc?
- Kuri ir krājuma vienojošie motīvi?
- Kuros stāstos attēlotā fantāzija vai fantastika varētu kļūt par rītdienas realitāti?
- Kas no agrāko rakstnieku fantāzijas un fantastikas jau piepildījies? Nosauc piemērus!
- Kā tu vērtē Artūra Bērziņa vāka dizainu? Ko simbolizē dzeltens taksometrs, kaķis un golfa nūja?
- Ar ko nodarbojas sapņu pūtējs? Vai nākotnes profesija būs arī sapņu pūtējs? Kādus sapņus pasūtītu visvairāk?
- Ko tu darītu, ja varētu pārrakstīt pagātni?
- Kā darbotos ar domām vadāma mašīna?

- Kāpēc burvim jādzīvo bez emocijām, un kas notiek, ja atnāk mīlestība?
- Kādas sarunas norit pēc Antona mašīnas avārijas?
- Kāpēc svarīgi bērnam katru vakaru novēlēt *Arlabunakti*!

Izlasīt citus latviešu fantāzijas un fantastikas stāstus un uzaicināt par saviem darbiem pastāstīt zinātniskās fantastikas rakstnieku Tomu Kreicbergu vai kādu citu fantāzijas vai fantastikas literatūras autoru.

Kirils Ēcis
te nu ir tā vasariņa.
Rīga: Neputns, 2025.

Kirils Ēcis (2000) ir latviešu dzejnieks, aktieris un mūziķis. Publicējis dzejoļus žurnālā „Domuzīme" un interneta žurnālos „Satori" un „Punctum". Viens no mākslas un literatūras žurnāla „Žoklis" veidotājiem. Mūzikas grupas „Alejas" dalībnieks, dziesmu vārdu autors, izpildītājs. Darbojies kā aktieris Homo Novus teātra festivālā un Valmieras teātra vasaras festivālā. 2025. gadā apgādā Neputns izdots K. Ēča debijas krājums „te nu ir tā vasariņa". Krājums 2025. gadā nominēts Dzejas dienu balvai un žurnāla „Domuzīme" dzejas balvai, bet 2026. gadā saņēmis Latvijas Literatūras gada balvu kategorijā „Spilgtākā debija literatūrā latviešu valodā".

Nodarbība KĻŪDA IR TAVS TEKSTS

MĒRĶIS – iepazīties ar krājuma dzejoļiem un radošiem ieteikumiem dzejas darināšanai.

MATERIĀLI: 47. darba lapa katram nodarbības dalībniekam.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Katrs saņem aploksni, kurā sagriezta 47. darba lapas tabula. Aploksnē atsevišķi atrodas gan fragmenti no K. Ēča dzejoļiem, gan to nosaukumi, gan citāti no intervijas ar autoru.**
- **Iepazīstoties ar fragmentiem un iedziļinoties citātos, dalībnieki savieno ieteikumu lapiņas ar tām atbilstošo fragmentu un nosaukumu lapiņām. Skolotājs var nolasīt vai uz interaktīvās tāfeles projicēt pilnu katra dzejoļa tekstu, lai atvieglotu uzdevumu.**
- **Uzdevuma noslēgumā katrs izdomā savu „kļūdaino paņēmienu" dzejoļa rakstīšanai, iedvesmojoties no uzzinātā, un aizpilda tukšās sadaļas, izstrādājot savu dzejoļa rakstīšanas paņēmienu, uzrakstot savu dzejoli pēc šī paņēmiena un izdomājot dzejolim nosaukumu.**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- Kas, tavuprāt, ir dzeja, bet kas nav? Uzraksti nedzejoli!
- Ar ko dzeja atšķiras no mūzikas? Kas padara šīs mākslas līdzīgas, bet kas – atšķirīgas?
- Kāpēc, lai radītu kaut ko oriģinālu, vispirms nepieciešams atdarināt?
- Ko, tavuprāt, autors domā, sakot „kļūda ir tavs teksts"?

Noklausieties grupas „Alejas" albumu „austrālija"!
Saite uz albumu: https://www.youtube.com/watch?v=W3_QwtoQAFs&list=OLAK5uy_kgqciXFMnUWm84472E_v7wXx1ZvEPWpMI.